

Priča o tri grada: utjecaj politike na medije u Virovitici, Koprivnici i Bjelovaru

Cvitić, Katarina

Master's thesis / Diplomski rad

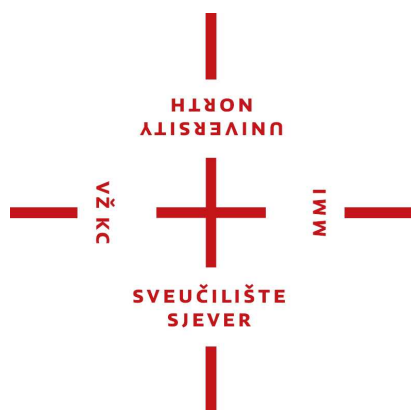
2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:038726>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

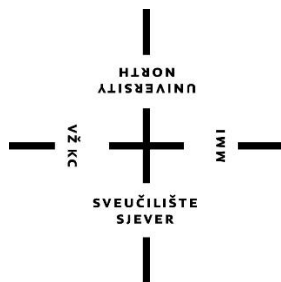
Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

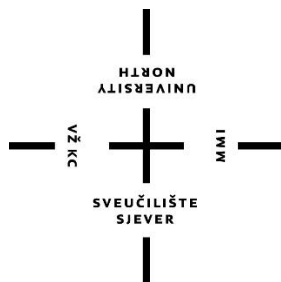
**Sveučilište
Sjever**

Diplomski rad br. 20/NOVD/2020

**Priča o tri grada: utjecaj politike na medije u Virovitici,
Koprivnici i Bjelovaru**

Katarina Cvitić, 1028/336D

Koprivnica, rujan 2020. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Diplomski rad br. 20/NOVD/2020

Priča o tri grada: utjecaj politike na medije u Virovitici, Koprivnici i Bjelovaru

Studentica

Katarina Cvitić, 1028/336D

Mentorica

Doc. dr. sc. Irena Radej Miličić

Koprivnica, rujan 2020. godine

Prijava diplomskog rada

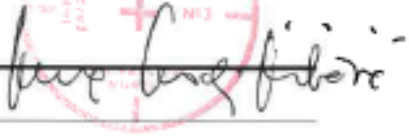
Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODIEL	Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo		
STUDIJ	diplomski sveučilišni studij Novinarstvo		
PRISTUPNIK	Katarina Cvitić	NATIČNI BROJ	1028/336D
DATUM	30. kolovoza 2020.	KOLEGIJ	Publicistika
NASLOV RADA	Priča o tri grada: utjecaj politike na medije u Virovitici, Koprivnici i Bjelovaru		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	A Tale of Three Cities: the Impact of Politics on the Media in Virovitica, Koprivnica and Bjel		

MENTOR	Irena Radej Miličić	ZVANJE	doc. dr. sc.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. Krešimir Lacković, doc. dr.sc. 2. Željko Krušelj, doc. dr. sc. 3. Irena Radej Miličić, doc. dr.sc. 4. Gordana Tkalec, izv. prof. dr. sc. 5.		

Zadatak diplomskog rada

BROJ	20_NOVD_2020
OPIS	Rad se sastoji, uz uvod i zaključak, od dviju većih cjelina podijeljenih u manja potpoglavlja. U prvoj cjelini prikazuju se dosadašnji istraživački dosezi teoretičara medija koji govore o utjecaju politike na medije i u jednom manjem dijelu ukazuje na problem nasilja prema medijima kao najozbiljniju posljedicu pritiska na medije. U drugoj cjelini istražuje se medijska slika koju čine mediji u trima gradovima kontinentalne Hrvatske u kojima su prepoznati različiti uzorci utjecaja politike na medije odnosno njihove relativne slobode spram tog utjecaja (djelomično u Bjelovaru). U radu je potrebno: 1) prikazati teorijski dio istraživanja utjecaja politike na medije 2) ukazati na ozbiljan problem nasilja nad medijima kao najgori oblik pritiska na medije 3) objasniti ulogu koju pojedini mediji imaju u svakome od navedenih gradova, njihovu vlasničku strukturu i doseg 4) istražiti medijsku sliku svakoga pojedinoga grada u cjelini 5) zaključno iznijeti rezultate istraživanja

ZADATAK URUČEN	13.2.20.	POTPIS MENTORA	
----------------	----------	----------------	--

Predgovor

Ovaj diplomski rad nastao je najvećim dijelom potaknut temom o kojoj se raspravljalo na nastavi iz kolegija *Publicistika*. Tema utjecaja političkih institucija, političkih čimbenika i općenito politike na medije bila je samo jedan segment zanimanja, ali je upravo ona u meni izazvala potrebu da je podrobnije istražim i o tom složenom fenomenu saznam nešto više. Također, dodatni interes pojavio se kada su se, u vrijeme mog nastavka visokog obrazovanja na diplomskoj razini studija *Komunikologija, mediji i novinarstvo*, zahuktali odnosi u virovitičkoj Gradskoj upravi, u koprivničkom sanacijskom odlagalištu otpada Piškornica te u bjelovarskoj Općoj bolnici. S obzirom da se nalazim na studiju novinarstva, primjeri koje sam navela u radu prikazuju kako su lokalni mediji pratili situacije vezane uz navedene slučajeve. Rad se sastoji od kraćeg teorijskog uvoda te većeg dijela koji istražuje primjere iz stvarnog života i aktualnih zbivanja. On pokazuje da su u literaturi teorijski istraženi i opisani obrasci utjecaja politike na medije (u ovom slučaju lokalne) podudarni sa stanjem „na terenu“ u hrvatskim lokalnim medijima koje je ovaj rad istražio.

Sažetak

Ovaj diplomski rad čine dva dijela – teorijski i istraživački. Prvi dio bavi se teorijom koja nastoji prikazati odnos medija i politike općenito, utjecaj politike na medije i na koje se sve načine politika „pakira“ i plasira u medije. U poglavlju „Nasilje nad medijima“ nastojalo se ukazati na vjerojatno najveći i najznačajniji doprinos društvu koji mediji i ljudi koji rade u njima mogu ponuditi, svoje zdravlje ili u nekim slučajevima i život. Riječ je o novinarima koji su imali glavnu ulogu u razotkrivanju opasnih, štetnih i nečasnih djela; to su primjeri ljudi nad kojima su počinjeni razni zločini jer u svome radu nisu imali dovoljnu slobodu niti potrebnu zaštitu. U posljednjih deset godina u svijetu su ubijena 702 novinara.¹ Novinari koji prate oružane sukobe ili su svoj rad posvetili razotkrivanju korupcijskih afera, izloženi su najvećem riziku.

Istraživački dio s razlogom se nalazi na drugom mjestu. Rad ukazuje na to kako se obrasci opisani u teoriji i praksi lokalnih medija koji su predmet ovog rada, uglavnom podudaraju. Istraživanje obuhvaća medije iz tri zemljopisno vrlo bliska, ali po političkoj i medijskoj klimi vrlo različita grada kontinentalne Hrvatske: Virovitice, Koprivnice i Bjelovara. Navedeni su svi mediji (novine, portali, radijske i televizijske stanice) koji djeluju na područjima ovih gradova te je provedena analiza kako izvještavaju o lokalnim temama i koliki utjecaj politika ima na njihov medijski sadržaj. Za sva tri grada iznesene su teme koje trenutno zauzimaju važan dio nacionalnog medijskog prostora.

Ključne riječi: *mediji, politika, sloboda, nasilje, Virovitica, Koprivnica, Bjelovar*

¹ <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.

Summary

This graduate thesis consists of two parts - theoretical and research. The first part deals with the theory that seeks how to show the relationship between the media and politics in general, the impact of politics on the media and in what ways politics is "packaged" and placed in the media. The chapter "Violence against the media" sought to point out probably the largest and the most significant contribution to society that the media and the people who work in them can offer, their health or in some cases life - and it is about journalists who played a major role in exposing dangerous, harmful and dishonorable acts; these are examples of people against whom various crimes were committed because they did not have enough freedom or the necessary protection in their work. In the last 10 years, 702 journalists have been killed in the world.² Journalists who cover armed conflicts or have dedicated their work to exposing corruption scandals are at the greatest risk.

There is a good reason why the research part is placed second. The thesis sought to show how the patterns described in the theory and practice of local media are the subject of this thesis largely coincide. The research includes media from three geographically very close, but by political and media climate very different towns of continental Croatia - Virovitica, Koprivnica and Bjelovar. All media (newspapers, portals, radio and television stations) operating in the areas of these cities are listed, and an analysis of how they report on local topics and how much influence politics has on their media content was conducted. For all three towns, topics that currently occupy an important part of the national media space were presented.

Key words: media, politics, freedom, violence, Virovitica, Koprivnica, Bjelovar

² Ibid. Pristupljeno 17. 6. 2020.

Popis korištenih kratica

BBR	Bjelovarko-bilogorski radio
HDZ	Hrvatska demokratska zajednica
HRT	Hrvatska radiotelevizija
HTV	Hrvatska televizija
ICV	Informativni centar Virovitica
MPM	Media Pluralism Monitor
RSF	Reporters sans frontières/Reporters without borders/Reporteri bez granica
SDP	Socijaldemokratska partija
VPŽ	Virovitičko-podravska županija
VTV	Varaždinska televizija

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Mediji i politika	3
2.1. Utjecaj politike na medije	3
2.2. Pakiranje politike	5
2.3. Državna kontrola medija	7
2.4. Uloga medija u personalizaciji politike	8
2.5. Društvena odgovornost medija	9
2.6. Sloboda medija	9
3. Nasilje nad medijima	11
3.1. Prijetnje novinarima	11
3.2. Zločini protiv novinara	12
4. Mediji na području grada Virovitice	16
4.1. Informativni centar Virovitica	16
4.2. Virovitica.net	17
4.3. Virovitica.info	19
4.4. Plava televizija	19
5. Izvještavanje o lokalnim temama u Virovitici	20
5.1. Uništavanje fasade Palače Pejačević	20
5.2. Slučaj Đakić	22
5.3. Slučaj Perkec: ravnatelj županijskih cesta usmrtio biciklista	24
5.4. Zaključak: virovitički mediji	25
6. Mediji na području grada Koprivnice	26
6.1. Danica.hr	26
6.2. ePodravina.hr	26
6.3. Glas Podravine i Prigorja – Glaspodravine.hr – Radio Glas Podravine	26
6.4. Klikaj.hr	27
6.5. Podravski list – Podravski.hr	27
6.6. Radio Drava – Drava.info	27
6.7. Radio Kaj	28
6.8. Radio Koprivnica	28
6.9. Varaždinska televizija	29
7. Izvještavanje o lokalnim temama u Koprivnici	30
7.1. Piškornica	30
7.2. Specifičnost koprivničkih medija: modni kutak/lifestyle	33
7.3. Zaključak: koprivnički mediji	37
8. Mediji na području grada Bjelovara	38
8.1. Alfa radio Bjelovar	39
8.2. Bjelovar.info	39
8.3. Bjelovarski list – Bjelovarac.hr – Radio Terezija	39
8.4. Bjelovar.live	40
8.5. HTV (studio u Bjelovaru)	40
8.6. Klikni.hr	41
8.7. Mreža TV (studio u Bjelovaru)	41
8.8. Superportal.hr	41
8.9. Zvono.eu	41
8.10. 043 Bjelovarsko-bilogorski vjesnik	42

9. Izvještavanje o lokalnim temama u Bjelovaru	43
9.1. Opća bolnica Bjelovar i slučaj kirurga Davorina Diklića	43
9.2. Lokalni izbor 2017. godine i slučaj tjednika Bjelovarski list.....	45
9.3. Zaključak: bjelovarski mediji.....	46
10. Zaključak	47
11. Literatura	50

1. Uvod

Mediji su javno dobro i vrlo je važno da oni koji se u političkom nadmetanju bore za vlast, a osobito oni koji su nositelji vlasti vode računa o slobodi medija, slobodi novinarstva te slobodi i mogućnosti novinara da neometano obavljaju svoj posao.³ Njemački književnik i mislilac Johann Wolfgang von Goethe kazao je: „Novinara valja zaista požaliti. Najčešće ne zna da išta kaže, a često i ne smije ništa reći“.⁴ Svjedoci smo vremena u kojem je drugi dio Goetheove rečenice postao surova stvarnost.

U Hrvatskoj, ali i većini svijeta postoje mediji koji zastupaju različite političke orijentacije, a vlast kontrolira većinu važnijih medija. Dio medija kontrolira oporba, čime se zapravo krši novinarsko načelo nepristranosti. U svibnju 2019. pojavio nalaz⁵ iz Francuske o medijskoj propagandi u vrijeme izbora 2017. godine. Francuski medijski ekosustav pokazao se čvrsto integriran oko profesionalnih medija, neovisno o političkoj pripadnosti. Francuski tim uočio je kako postoji podjela između profesionalnih i rubnih medija u uredničkoj politici, a pretjerana dominacija profesionalnih medija čini ih odvojenim od stvarnih interesa potrošača.

Novinaru sloboda podrazumijeva mogućnost objektivnog izražavanja u svim medijima, bez obzira kome to više odgovara, vlasti ili oporbi. Mediji se često stavljaju u funkciju korektiva politike, a ne društva u cjelini. Iako je utjecaj politike na medije očigledan na nacionalnoj razini, on se osobito primijeti u malim sredinama, gdje već po pravilu postoji jedan medij koji je potpuno podložan, i drugi koji je nastrojen ekstremno kritički. U manjim sredinama, uglavnom su županijska glasila ona koja su podložna aktualnoj vlasti, dok privatni portali pokušavaju biti neovisni ili se pak priklone oporbi. Međutim, miješanje politike u medije i uskraćivanje slobode nije jedini problem s kojim se novinari susreću. Svake godine na tisuće novinara u svijetu dobiva prijetnje smrću, verbalno ili fizički su napadnuti, a veliki je broj njih i ubijen na najokrutnije načine. Hrvatska je označena kao rizična zemlja prema većini pokazatelja koji opisuju standarde zaštite novinarske profesije, a jedan od uvjeta za tu ocjenu je pogoršanje radnih uvjeta za novinare, nedostatak inicijative od strane države da jamči i osigura povoljno okruženje kako bi novinari mogli raditi bez straha.⁶

³ <https://www.hnd.hr/forum-a-novinarstvo-novinarstvo-mora-biti-slobodno-i-neovisno-radi-dobrobiti-drustva> Pristupljeno 1. 7. 2020.

⁴ https://www.frazarij.com/Mudre_izreke/mudrosti_grupa.php?rekli_su_o=novinarima Pristupljeno 24. 8. 2020.

⁵ <http://ideje.hr/privatizacija-javne-sfere-asimetrija-ljevice-i-desnice-ekstremizam-demokratska-odgovornost-medija-i-kriza-istine/?fbclid=IwAR0UxD7JL7hoMTvpNTJZUR7Fo9f1H6PZ4Y5FMI54HgQZuihSvwhaCTvtbbY> Pristupljeno 21. 8. 2020.

⁶ Rezultati istraživanja Monitora pluralizma medija 2020. <https://hnd.hr/pasko-bilic-medijski-pluralizam-nije-pitanje-stranackog-opredjeljenja-vec-pitanje-demokratskog-dosega> Pristupljeno 6. 8. 2020.

Sukladno navedenome, hipoteze na kojima se temelji ovaj diplomski rad su sljedeće:

1. Iako to ne bi smjeli, mediji zastupaju različite političke opcije. Vlast kontrolira većinu medija, a dio njih kontrolira oporba;
2. Utjecaj politike na medije očigledan je na nacionalnoj razini, a osobito je istaknut na lokalnoj;
3. U Virovitici je, u odnosu na druge razmatrane gradove kontrola medija od strane lokalnih političara najistaknutija;
4. U Koprivnici su mediji objektivni, iako je vlasnik nekih medija bivši političar i vladin dužnosnik;
5. Bjelovar je pozitivan primjer manjeg grada u kojem politika i mediji dobro funkcioniraju.

1. Mediji i politika

2.1. Utjecaj politike na medije

„Ponekad se čini da je politička pristranost jedino važno pitanje u odnosu politike i masovnih medija“ (Street, 2003:15). Danas u Hrvatskoj već malo tko vjeruje kako mediji nisu pod utjecajem neke političke opcije. Tome svjedoči i promjena HRT-ove uredničke postave kada se promijeni vladajuća stranka u politici. Političari i politizacija onemogućuju kritičko novinarstvo u Hrvatskoj. Najočitiije je to na HRT-u. Institucije nedovoljno ili nevoljko istražuju napade na novinare, a političari ih jednako nedovoljno i nevoljko osuđuju.⁷ U društvu raste nacionalizam i revizionizam. Nova vlada trebala bi sve to promijeniti, postavljajući nove standarde poštovanja neovisnosti i pluralizma medija. Najkraći je to sažetak objavljenog izvještaja međunarodne skupine medijskih stručnjaka.⁸

U Hrvatskoj je *Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji* iz 2001. godine javni RTV servis, koji je predvidio da se Vijeće za radiodifuziju sastoji uglavnom od ljudi koji su izravno imenovani od organizacija civilnog društva, zamijenjen novim zakonom 2003. godine, u kojem Vijeće za radiodifuziju izravno imenuje Vlada. Godine 2004., Hrvatska javna televizija *HRT* odabrala je novo televizijsko vodstvo među politički nepovezanim profesionalcima, što je dobra vijest, ali uvijek ostaje mogućnost preusmjeravanja na politička imenovanja (Terzis, 2008:32),

Nije poznato po kojim se kriterijima popunjavaju upražnjena mjesta u rukovodećoj i uredničkoj strukturi, stoga se postavlja pitanje jesu li oni profesionalne prirode i u skladu s pravilnicima *HRT*-a ili je riječ o politički motiviranim smjenama i postavljanjima kako bi vlast bila zadovoljna. Svi vodeći mediji su 29. travnja 2016. prenijeli kritike povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava Nilsa Muižniekisa, koji je prozvao vladajuće zbog stanja ljudskih prava i medijskih sloboda. Izrazio je zabrinutost smjenama na *HRT*-u, ocijenivši ih političkima a ne profesionalnima. *HTV* vijest o toj važnoj ocjeni nije niti spomenuo u svojim programima, niti na teletekstu, niti na web portalu *Hrt.hr*.⁹ Predstavljanje Vesne Pusić, kandidatkinje za glavnu tajnicu UN-a, članicama svjetske organizacije u New Yorku, kao prve žene u povijesti Hrvatske koja je ušla u tu prestižnu utrku, niti jedan od četiri *HRT*-ova TV kanala nije prenosio. Istodobno, uz svog kandidata, bivšeg predsjednika Danila Turka, uživo je predstavljanje hrvatske kandidatkinje prenosila slovenska javna televizija. S *HRT*-a

⁷ https://www.novolist.hr/Vijesti/Hrvatska/Medunarodni-medijski-strucnjaci-Politicari-onemogucavaju-kriticko-novinarstvo-u-Hrvatskoj-najocitije-na-HRT-u/?meta_refresh=true Pristupljeno 17. 6. 2020.

⁸ Ibid Pristupljeno 17. 6. 2020.

⁹ <https://www.hnd.hr/zabrinjavajuce-stanje-na-hrt-u-u-nepuna-dva-mjeseca-gotovo-70-smjena-programski-propusti-i-izostanak-profesionalnih-kriterija> Pristupljeno 18. 8. 2020.

su taj potez opravdali tvrdnjom da je "predstavljanje Vesne Pusić započelo oko 18:30 zbog čega bi prijenos zahtijevao i promjenu programskoga rasporeda na Četvrtom programu, odnosno neemitiranje Dnevnika namijenjenoga gluhoonijemim osobama." Govor je počeo u 17:15, a ne oko 18:30. Nekoliko dana kasnije, kada je u terminu 18:30 sati išao nastavak prijenosa uživo, izjava predsjednice Kolinde Grabar Kitarović i njenog turskog kolege Erdogana, promjena rasporeda i neemitiranje Dnevnika namijenjenoga gluhoonijemim osobama nisu bili nikakav problem.¹⁰

Svojevremeno je Zlatko Hasanbegović, bivši ministar kulture u vladi Tihomira Oreškovića, na sastanku s predstavnicima međunarodnih novinarskih organizacija u lipnju 2016. godine izjavio kako „Vlada ima pravo utjecati na *HRT*“, iako već u prvom članku Zakona o *HRT*-u piše da je dužnost Republike Hrvatske osigurati javnom servisu samostalno i neovisno financiranje, ali i da je *HRT* „u obavljanju svojih djelatnosti (...) neovisna o bilo kakvom političkom utjecaju i pritiscima promicatelja komercijalnih interesa”.¹¹ Također, u ožujku 2016. saborski zastupnik Hrasta i Domoljubne koalicije Ladislav Ilić izjavio je kako politika po zakonu utječe na javne medije. “Ona ga ima, po zakonu: država imenuje članove te komisije ili ravnatelja recimo *HRT*-a, a na privatne medije ne može utjecati. Što se tiče dijela gdje ona zakonski utječe, dužna je osigurati u javnim medijima nepristrano izvještavanje, tu naravno i treba utjecati, jer to je zakonski predviđeno”.¹² Od medija se pritom očekuje da, koliko je god to moguće, istinito i objektivno reflektiraju pluralističku realnost prilikom izvještavanja (Hromadžić, 2014:21).

Prema Streetu (2003:16-35), tvrdnja da su mediji pristrani započinje idejom da praksa novinara i urednika rezultira člancima i programima koji naginju jednom pogledu na svijet u usporedbi s drugima, podržavajući jedan skup interesa te istodobno slabeći alternativu. Novinari privatno mogu zastupati bilo koju političku opciju. Dakako, to je pravo svakog pojedinca pa tako i novinara, ali ukoliko to čine izvještavajući o nekoj vijesti, to se smatra povredom njihovih novinarskih odgovornosti. Kada mediji izvještavaju o politici, oni pripovijedaju priče o svijetu. Mediji ne „pokrivaju“ jednostavno vidljive događaje i izvještavaju o činjenicama, oni ih animiraju pretvarajući ih u priče sa zapletima i glumcima. Vijest je umjetnička forma dok je izvještavanje o novostima umjetnost, a političko izvještavanje o novostima poseban žanr te umjetnosti.

¹⁰ Ibid. Pristupljeno 18. 8. 2020.

¹¹ <https://faktograf.hr/2016/06/24/javni-mediji-hrt-hasanbegovic/> Pristupljeno 17. 6. 2020.

¹² <https://faktograf.hr/2016/03/18/ladislav-ilcic-politika-po-zakonu-utjece-javne-medije/> Pristupljeno 17. 6. 2020.

Međutim, kada je riječ o sudionicima u političkom sustavu, novinari su znatan politički čimbenik. Novinar jest prenositelj informacija, ali novinarstvo se ne svodi samo na puko prenošenje informacija, pa čak i u slučajevima objavljivanja običnih vijesti u kojima je mogućnost osobne intervencije novinara svedena na najmanju moguću mjeru. Novinar je svakako čimbenik u političkoj komunikaciji, onaj koji ima važnu ulogu u posredovanju informacija u procesu oblikovanja javnog mnijenja. Na temelju medijskih utjecaja na društvene procese, često ih se opisuje kao „četvrtu silu“, pri čemu se njihova moć uspoređuje s trima oblicima države vlasti – zakonodavnom, izvršnom i sudbenom. Svojom ulogom posrednika, mediji imaju važnu ulogu u oblikovanju javnog mnijenja pa time i u legitimiranju političkih odluka. No, mediji se neprestano nalaze pred izazovom mogućih zlouporabe koje se mogu javiti u odabiru informacija i obliku njihova posredovanja. Pristran prikaz određenog fenomena u medijima može dovesti do stvaranja javnog mnijenja koje će u konačnici rezultirati pogrešnom političkom odlukom (Labaš, 2010:233-244).

2.2. „Pakiranje“ politike

Posljednjih nekoliko godina često se može čuti pojam „pakiranja“ politike koji se odnosi na ideju da stranka i političari preko ljudi kao što su spin doktori¹³ sve više upravljaju i kontroliraju javnu sliku politike. Vrijedi tvrdnja kako to rezultira smanjenjem kvalitete političkog diskursa, njegovim „zaglupljivanjem“. Oni koji se žale na „pakiranje“ politike tvrde da se političke informacije predstavljaju tako da ozbiljno ograničuju sposobnost građana da na temelju odgovarajućih informacija donesu sudove o onome što se čini u njihovo ime. Postupak „pakiranja“ opisuje sustav u kojemu se pristup političkim informacija o tome kakvi su primjerice političari ustvari jako kontrolira (Labaš, 2010:157-8). Polazeći od toga teorijskoga koncepta on analizira prisutnost „pakiranja“ politike u izbornoj kampanji HDZ-a i SDP-a kao dvije najveće stranke u Hrvatskoj 2003. To čini kroz ispitivanje prisutnosti šest načina pakiranja politike u kampanji: korištenje televizije, suradnju stranaka sa spin-doktorima i medijskim konzultantima, medijsko prezentiranje kontakata političara sa slavnim osobama, konstruiranje i promicanje imidža političkih vođa, odnos prema društvenim

¹³ U politici, spin je tehnika kojom se koriste stručnjaci političkog marketinga najčešće u političkim strankama i izvršnoj vlasti kako bi prema javnosti prilagodili (često iskrivili) informaciju u svoju korist. Najčešće ima pejorativno značenje. Pojam je preuzet iz sporta (npr. kriket) u kojem bacač loptice nastoji posebnom tehnikom (spin) promijeniti njezin smjer kako bi zavarao protivnika. Spin se očituje različitim radnjama: odašiljanje u javnost određene informacije, a zatim njezino opovrgavanje čime se dobiva na vremenu bitnom za političko odlučivanje, legalno konstruiranje određene informacije kojom se šteti ugledu političkih suparnika u predizbornoj kampanji, selekcija činjenica u vlastitu korist, dvosmislenost u javnome nastupu, okolišanje u izjavama i dr. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=57427> Pristupljeno 21. 6. 2020.

pitanjima i problemima te napade na suparnike. U tom ispitivanju se koristi rezultatima analize sadržaja uzorka televizijskih spotova stranaka korištenih u kampanji 2003. i ankete provedene uoči tih izbora na reprezentativnom uzorku punoljetnih građana Hrvatske. Pokazalo se kako su u toj izbornoj kampanji vodeće stranke u Hrvatskoj nastojale dobiti potporu birača putem „pakiranja“ politike, što je posebno jasno došlo do izražaja u intenzivnom korištenju televizije i promicanju imidža predsjednika tih stranaka. Na taj i druge načine HDZ je kao pobjednička stranka na izborima vještije koristio od svoga najvećega konkurenta SDP-a. Uočljiva prisutnost „pakiranja“ politike smanjila je kvalitetu političkog diskursa u izbornoj kampanji, stoga je ta kampanja djelomice izgubila svoju osnovnu funkciju da bude argumentirana i javna rasprava o ključnim pitanjima i problemima društvenog razvoja.¹⁴

Prema Streetu u knjizi *Masovni mediji, politika i demokracija* (2003:159-168) predodžba da se politika „pakira“ zlorabi mišljenje da stranke, pojedini političari i vlade razvijaju sve učinkovitije načine uporabe medija za svoju političku promociju. Neki od primjera su intervjui (za medije jeftina metoda popunjavanja prostora, za političara predstavlja prigodu da izrazi gledište i promiče političku inicijativu), imidži i nastupi (političari se ne služe samo riječima nego sve više pozornosti poklanjaju stvaranju imidža vlastitim odijevanjem i izgledom), spin doktori – medijski savjetnici i oglašivači, oponašanje ili modernizacija, dealignment (odvajanje birača od stranaka za koje su dosad glasovali; opadanje stranačke identifikacije birača), tehnološko posredovanje politike (strateško fokusiranje stranaka na masovne medije; masovni mediji služe odašiljanju političkih ideja te pojačavanju personalizaciju politike), pretvaranje politike u robu (način na koji politička komunikacija oblikuje komercijalni interes koji ustrojava masovne medije) te uvođenje slavnih osoba u politiku za što imamo dobre primjere i u Hrvatskoj: skijašica Janica Kostelić iako nedovoljnog stupnja obrazovanja dominirala u Ministarstvu obrazovanja, znanosti i sporta, a kasnije je bila i državna tajnica Središnjeg državnog ureda za šport; atletičarka Sandra Perković u stranci Milana Bandića; vaterpolist Perica Bukić (dva mandata kao član HDZ-a, peti i šesti saziv Hrvatskog sabora); u petom sazivu Hrvatskog sabora zastupnici su bili i boksač Mirko Filipović (SDP) u Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost; košarkaš Franjo Arapović (HDZ), izbornik hrvatske rukometne reprezentacije Lino Červar (HDZ). Također, na ovogodišnjim parlamentarnim izborima na listi Domovinskog pokreta Miroslava Škore našli su se komičar Željko Pervan i pjevač/voditelj/glumac Davor Dretar

¹⁴ <https://www.bib.irb.hr/170083> Pristupljeno 21. 6. 2020.

„Drele“ ušao u Sabor i na sve ono što već je, postao i političar i zastupnik. Na listi platforme Možemo! tako se našao pjevač hrvatske rock skupine Hladno pivo, Mile Kekin.

2.3. Državna kontrola medija

Često se pretpostavlja da u globalnoj ekonomiji država zauzima perifernu ulogu, a što vrijedi za ekonomsku politiku, vrijedi i za komunikacijsku politiku. No, iako su se s promjenama u političkoj ekonomiji kulturnih industrija možda promijenili i uloga države i njezini odnosi, ona još uvijek ostaje ključni igrač. Nametanjem regulacija i priznavanjem sloboda, prava i posebnih politika, vlade i njihovi zastupnici utječu na novinarstvo. Prijetnja zatvorom samo je jedan primjer mjera koje državi stoje na raspolaganju u njezinom pokušaju da oblikuje politiku masovnih medija. Svaka država obavlja neku vrstu kontrole nad onim što mediji pišu ili govore. Ponekad je kontrola očita, dok ponekad djeluje na prikrivene načine, no jedno je jasno – svi oblici javne komunikacije podliježu regulaciji (Street, 2003:89-90).

Jedan od razloga općeg prihvatanja stranačkih političkih medija u demokratskim zemljama uvelike je bilo opće povjerenje u politiku i politička tijela. Država nije viđena kao neprijatelj medija. U Danskoj, premijer je tradicionalno bio odgovoran za medije i smatran je glavnim čuvarom slobodnih medija. Tipično je da izravne državne subvencije medijima postoje u svim zemljama, osim Njemačke i Austrije. Iako se o njima ponekad uglavnom raspravlja, u praksi obično postoji konsenzus. Subvencije su uglavnom pridonijele održavanju određene razine pluralizma na tržištu novina, iako mediji koji dobivaju podršku obično imaju malu tiražu. Državna potpora obično se daje prema neutralnim pravilima, temeljenim na načelima tržišne ekonomije i ne utječe snažno na osnovne tržišne mehanizme. Važno je dodati kako se smatra da državne subvencije nemaju utjecaj na novinarsku praksu (Terzis, 2008:8-9).

Najčešći i najočitiji oblik državne kontrole medija je cenzura. Street u knjizi *Masovni mediji, politika i demokracija* navodi kako su u Afganistanu talibani, islamska građanska vojska koja kontrolira većinu zemlje, 1990-ih godina zabranili televiziju, kino i glazbu. Međutim, cenzura može poprimiti razne oblike. Primjerice, Kuvajt je godinu dana nakon uvođenja cenzure istu i ukinuo, no to nije rezultiralo slobodom medija već je državna cenzura zamijenjena autocenzurom. Novinari su se morali držati strogih pravila profesije koja su uključivala sudsku zabranu „narušavanja nacionalnog jedinstva“ ili „širenja glasina“ (Street, 2003:91).

Cenzura nije ograničena na neliberalne države, ona je zastupljena u svim državama, samo ne jednakim intenzitetom. Liberalne države radije stvari drže u tajnosti nego da cenzuriraju nešto što prijeti da postane javnim. Izravna uporaba državnih komunikacijskih sustava jedan

je od načina kojim se vlada nastoji prikazati u pozitivnom svjetlu. Vlade imaju jedinstven pristup važnim podacima i svoju komparativnu prednost mogu iskoristiti da podatke puste tako da služe njihovim interesima, dok „ukroćene“ novinare mogu koristiti kao kanale preko kojih puštaju informacije. Vlade se također upuštaju u „taktično propuštanje informacija“, što se može urediti tako da se vijesti koje vladi ne idu u prilog ili se loše poklope s drugim vijestima koje skreću pozornost.

Još jedan način kojim se vlada koristi kako bi kontrolirala medijsko praćenje jest primjena pritiska kroz pomno preispitivanje medijskog izvještavanja te kroz pritužbe na račun izvještavanja. Država uspostavlja oblike komunikacije koji djeluju unutar njezinih teritorijalnih granica i regulira sadržaj tih sustava. Država u ruci drži brojna oružja. Ona može povući pravo emitiranja medijskog sadržaja i obavljanje novinarskog posla, ima moć utjecaja na financiranje, a može se i pobrinuti da se u vijeće upravitelja imenuju vladini pristaše i simpatizeri (Street, 2003:92-8).

2.4. Uloga medija u personalizaciji politike

Kako je u središtu novinarskog interesa „ljudska priča“, što se više nekom događaju daje neki osobni pogled tj. bavi se aktivnostima ili sudbinom pojedinaca, postoji veća mogućnost da on postane vijest. Personalizacija politike proces je koji zahvaća sve parlamentarne demokracije i gotovo sve političke razine vlasti. Lokalni političari poput članova državnih skupština i gradonačelnika, još uvijek njeguju mreže potpore unutar lokalnih stranačkih organizacija, osobito ondje gdje je izvještavanje o vijestima slabo. Za razliku od lokalnih, nacionalni političari su se naviknuli na izgradnju vlastitih mostova prema biračkom tijelu, koji se temelji na medijima. Državni dužnosnici s velikim brojem birača znaju kako je stranačka potpora vrlo nestabilna. Na mnogim razinama dužnosti stranaka na dan izbora znači puno manje nego dostupnost izloženosti masovnim medijima. Prijelaz s organizacijske politike na „osobnu“ u cijelosti dogodio se 70-ih godina dvadesetoga stoljeća. Vođe starih političkih strojeva izgubili su se na terenu od dobro financiranih medijskih kandidata koji su apelirali na velike segmente birača, često samo uz najtanji mogući sloj stranačke lojalnosti. Novi kandidati su po stilu i držanju dorasli spretnosti i retoričkoj usavršenosti profesionalnih komunikatora i novinara s kojima su se družili na televiziji – izvijestiteljima u studiju i novinarima koji dominiraju modernom televizijom (Tomić, 2017:190-8).

2.5. Društvena odgovornost medija

Za pravilno funkcioniranje demokratskog društva sustavom međunarodnog prava uređena je sloboda poduzetništva na području masovnih medija i sloboda izražavanja, ali je zapostavljena jednako važna društvena odgovornost medija koju određuju nakladnici, a koju bi trebali realizirati profesionalni novinari. Prije 1990. profesionalno novinarstvo u Hrvatskoj, kao jednoj od sastavnice jugoslavenske federacije s nedemokratskim ustrojem vlasti, zapravo i nije postojalo. Mediji su bili u državnom vlasništvu i bez društvene odgovornosti medija jer su bili u službi ideologije jedine vladajuće Komunističke partije. Novinarstvo je pripadalo diskursu odnosa s javnošću, odnosno političke promidžbe, a nije bilo u službi javnosti niti zastupanju javnog interesa. Iako bi po svojoj profesiji trebali biti stranački neopredijeljeni jer jedino tako mogu ponuditi objektivnost u izvještajima, većina novinara bili su članovi Komunističke partije, članovi partijskih izvršnih tijela i partijski tajnici po uredništvima operativno odgovorni za nadzor provedbe politike državne vlasti. U nedemokratskim sustavima prva funkcija medija bila je iznositi neistine i skrivati sve što ne služi interesima kaste na vlasti (Labaš 2010:59-60). Moglo bi se reći da se zbog ovakve situacije u medija 1990-ih godina vidno usporila demokratizacija i profesionalizacija medija. Danas su akademski novinari diskriminirani jer im na tržištu rada ravnopravno konkuriraju novinari-amateri, kao i sve veće poticanje građanskog novinarstva. U oglasima za novinarski posao sve se rjeđe viđaju uvjeti završenog studija novinarstva ili bilo kojeg zanimanja iz polja informacijsko-komunikacijskih znanosti, a sve više kako se traži komunikativna osoba vedrog duha koja prati aktualne događaje i spremna je na timski rad.

2.6. Sloboda medija

U Hrvatskoj se razvija politički pluralizam stoga se pojavljuju mediji koji zastupaju različite politike orijentacije, a vlast kontrolira većinu važnijih medija. Dio medija kontrolira oporba. Novinari imaju mogućnost izbora medija pod kontrolom vlasti i medija pod kontrolom onih koji bi htjeli doći na vlast, čime se zapravo krši novinarsko načelo nepristranosti. To je politička sloboda, a ne profesionalna. Profesionalna sloboda podrazumijeva da novinari mogu objektivno pisati u svim medijima, bez obzira kome to više odgovara, vlasti ili oporbi. Ovakvih slučajeva danas sve je manje i mediji se sve više stavljaju u funkciju korektiva politike, a ne društva. Kako bi se osigurala profesionalna sloboda, politika ne bi smjela kontrolirati medije. Mediji moraju biti neovisni, jedina koja ih smije kontrolirati je struka. Profesionalni novinari u javnim medijima ne bi smjeli biti članovi

političkih stranaka već bi trebali zastupati opće vrijednosti. Najvažnija je faza u razvoju svake profesije formiranje institucija za profesionalno obrazovanje. Državni mediji uglavnom ističu dobre strane vlasti i prenose mišljenja oporbe koja uglavnom govore o slabostima vlasti. U Hrvatskoj općenito u medijima postoji politička sloboda, ali je profesionalna sloboda znatno manja (Vujević, 2001:201). Hrvatska je označena kao rizična zemlja u istraživanju MPM2020 (Media Pluralism Monitor) kod pokazatelja standarda i zaštite novinarske profesije, a jedan od uvjeta za tu ocjenu je pogoršanje radnih uvjeta za novinare, nedostatak inicijative od strane države da jamči i osigura povoljno okruženje kako bi novinari mogli raditi bez straha.¹⁵

¹⁵ <https://hnd.hr/pasko-bilic-medijski-pluralizam-nije-pitanje-stranackog-opredjeljenja-vec-pitanje-demokratskog-dosega> Pristupljeno 6. 8. 2020.

3. Nasilje nad medijima

3.1. Prijetnje novinarima

Svake godine brojni novinari diljem svijeta dobivaju prijetnje smrću, verbalno ili fizički su napadnuti, a velik broj njih bivaju i ubijeni na najokrutnije načine. Kao korisnici masovnih medija svjedoci smo niza protuzakonitih radnji od strane osoba koje bi trebale raditi na sveopćem dobru i koje smo mi izabrali za obnašanje te dužnosti. Za otkrivanje velikog broja velikih korupcijskih afera zaslužni su upravo novinari koji su iz tog razloga direktno ugrozili svoj život i živote svojih obitelji, prijatelja. Također, kao korisnici društvenih mreža svjedoci smo i pripadanja određenih medija određenim političkim strankama, što nikako ne bi smio biti slučaj.

U posljednjih deset godina u raznim dijelovima svijeta ubijena su 702 novinara.¹⁶ Srećom, ovo nije čest slučaj u Hrvatskoj, ali novinari koji prate oružane sukobe ili su svoj rad posvetili razotkrivanju korupcijskih afera, izloženi su najvećem riziku. Ispraćaj stare i doček nove 2019. godine na njujorškom Times Squareu bio je posvećen medijskim slobodama nakon neuobičajeno smrtonosne godine za novinare američkih medijskih kuća, ali i drugih u svijetu. Dva napada koja su posebno imala utjecaj na organizatore dočeka, a o kojima će, između ostalog govoriti i ovaj rad, bili su ubojstvo Jamala Khashoggija, saudijskog kolumnista *Washington Posta* te masovna pucnjava u lipnju u redakciji *The Capitala*, novina u Annapolisu (Maryland), u kojoj je ubijeno petero djelatnika.¹⁷

Na službenim stranicama *Reportera bez granica* objavljeno je izvješće kako je u 2018. godini u svijetu oteto 60 novinara, a 80 njih ubijeno zbog svog posla. Više od polovice ubijenih stradalo je u samo pet zemalja: Afganistanu, Siriji, Meksiku, Jemenu i Indiji. Tijekom 2019. godine najmanje 49 novinara i drugih medijskih profesionalaca ubijeno je širom svijeta zbog svojeg rada. Novinari svoj posao ne mogu obavljati slobodno i bez straha za život poput djelatnika nekih drugih zanimanja. Iako se Hrvatska u 2019. godini poboljšala za pet mjesta na svjetskom indeksu medijskih sloboda *Reportera bez granica* (u daljnjem tekstu: *RSF*), te je sada na 64. mjestu, organizacija upozorava na politički pritisak na javnu televiziju, fizičke napade i zastrašivanje novinara putem interneta. Ovo nije slučaj samo u Hrvatskoj. Novinari koji istražuju korupciju, organizirani kriminal i ratne zločine često su

¹⁶ <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.

¹⁷ <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/novogodisnji-docek-na-times-squareu-u-znaku-medijskih-sloboda-20181230> Pristupljeno 17. 6. 2020.

meta zlostavljanja. Velik su problem fizički napadi, prijetnje, zlostavljanje novinara na internetu, mučenja i ubojstva.

Nakon oružanog napada na redakciju lista *Capital Gazette*, američki predsjednik Donald Trump izjavio je „Novinari bi kao i svi Amerikanci trebali moći obavljati svoj posao bez straha od napada“. Tvrdnja koja je u potpunosti točna i čemu treba težiti, ali je gotovo neostvariva. U prirodi dobrog novinara jest istinsko traganje za istinom i rad za sveopće dobro, pružanje informacija javnosti koje ona ima pravo znati. Nažalost, iz godine u godinu stopa napada na novinare sve više raste a nekolicina napada završava smrću istih. Godine školovanja i predanog rada samo odjednom nestanu.

Novinari koji se bave istraživačkim novinarstvom trajno će biti izloženi riziku jer koliko se god netko i trudio utjecati na smanjenje broja stradalih, to je nemoguće. Ostaje se samo nadati da će se odnos prema novinarima mijenjati, da će svijet postati transparentnije mjesto i da nisu izvjestitelji oni koji će uvijek stradati u potrazi za istinom.

3.2. Zločini protiv novinara

U Istanbulu, 2. listopada 2018. godine, ubijen je saudijski novinar Jamal Khashoggi. Kada je kobnog dana ušao u konzulat Saudijske Arabije u Istanbulu radi papira potrebnih za vjenčanje, iz njega nikad nije izašao. Prema informacijama koje prenose mediji, ubrizgali su mu otrov čim je ušao u konzulat, a zatim zbog uništavanja dokaza počeli rezati njegovo tijelo. Novinar Jamal Khashoggi radio je među ostalim za *Washington Post*, a često je kritički pisao o saudijskom režimu i princu koji ima potpunu vlast u zemlji. Turski i američki mediji sumnjiče prijestolonasljednika, saudijskog princa Mohameda bin Salmana da je, upravo iz tog razloga naredio operaciju protiv Khashoggija. Suđenje jedanaestorici osumnjičenih za ubojstvo počelo je 3. siječnja u Saudijskoj Arabiji, a državni odvjetnik zatražio je smrtnu kaznu za njih petoricu. Princ je u potpunosti oslobođen krivnje.¹⁸ Khashoggijevo tijelo još nije pronađeno, a tvrdi se da je iz konzulata izneseno u kovčezima.

U oružanom napadu 28. lipnja 2018. godine ubijeno je pet djelatnika redakcije dnevnog lista *Capital Gazette* u Annapolisu, Maryland. Napadač Jarrod Ramos (38) u zgradu je ušao s puškom i dimnim bombama, a prema riječima lokalnog policijskog zapovjednika Timothyja Altomarea, želio je ubiti što je više osoba moguće. Napadač je bio u dugotrajnom sporu s članovima uredništva lista. Naime, on je već jednom tužio ovu medijsku kuću, 2012. godine, ali su tužbe odbačene. Tužio ih je jer su pisali o zlostavljanju koje je počinio i tromjesečnoj

¹⁸ <https://www.index.hr/vijesti/clanak/americki-drzavni-tajnik-ubojice-khashoggija-moraju-odgovarati/2056130.aspx> Pristupljeno 3. 8. 2020.

zatvorskoj kazni. Napisali su nekoliko tekstova o ovom slučaju i ženi koju je zlostavljao. Uz petero ubijenih, nekolicina njih je ranjena.¹⁹

Jan Kuciak bio je slovački istraživački novinar koji je, zajedno sa svojom zaručnicom ubijen u veljači 2018. godine. Godine 2015. zaposlio se u uredništvu mrežnog portala *Aktuality.sk*, za koji je istraživao i objavljivao otkrića o umiješanosti visokih političkih dužnosnika u podmićivanje i utaju poreza. Otkrio je i umiješanost visokih dužnosnika vladajuće, socijaldemokratske stranke *Smer* u organizirani kriminal međunarodnih razmjera. Dio njegovih otkrića o utaji poreza bio je objavljen i u Panamskim dokumentima.²⁰ Istraživao je vezu talijanske mafije s poslovnim ljudima u Slovačkoj, a za istu se smatra i da ga je ubila. Ubojstvo je izvršeno profesionalnim oružjem. Ubojstvo dvadesetsedmogodišnjeg novinara i njegove, jednako stare, zaručnice u njihovom domu izazvalo je najveće ulične prosvjede u zemlji otkad je završila komunistička vladavina 1989. godine.

Viktorija Marinova bila je bugarska istraživačka novinarka. Silovana je i ubijena 6. listopada 2018. godine u svome rodnom gradu Ruse u dobi od 30 godina. Bila je uključena u istragu skupine bugarskih novinara o infrastrukturnim projektima koje financira EU, a kojima su upravljale lokalne vlasti. Godine 2018., Bugarska je zauzimala 111 mjesto među 180 zemalja na indeksu slobode medija u svijetu organizacije *Reporteri bez granica*, što je najniže mjesto koje zauzima jedna zemlja Europske unije, kao i niže od bilo koje zemlje zapadnog Balkana, od kojih su neke kandidati za članstvo u EU.²¹ Iako je bugarska novinarka silovana i ugušena samo par dana nakon emisije koja otkriva kriminal i korupciju, vlasti su istaknule da nema dokaza kako je to učinjeno zbog njezina posla, a za ubojstvo je optužen tada 21-godišnji Severin Krasimirov jer su navodno na mjestu događaja pronašli velike količine njegova DNK i njegov mobitel.

Malteška istraživačka novinarka, spisateljica, i protukorupcijska aktivistica Daphne Caruana Galizia ubijena je jer je otkrila kako su brojni malteški politički dužnosnici umiješani u organizirani kriminal, koji se očitovao u sudjelovanju brojnih parlamentarnih zastupnika i visokih dužnosnika u pranju novca, utaji poreza, nepotizmu i brojnim drugim nezakonitim radnjama. Otkrila je i poveznicu između malteške industrije online kockanja i mreže organiziranog kriminala u zemlji koja je prodavala putovnice i druge osobne dokumente te za svoje djelovanje primala i novac od azerbajdžanske vlade, uglavnom putem

¹⁹ <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/napad-na-redakciju-capital-gazette-ubica-pucaio-kroz-staklena-vrata-i-usmrtio-pet-osoba/180629002#8> Pristupljeno 3. 8. 2020.

²⁰ https://hr.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Kuciak Pristupljeno 3. 8. 2020.

²¹ https://www.novilist.hr/vijesti/svijet/bugarska-istrazivacka-novinarka-brutalno-silovana-i-ubijena-smrt-su-izazvali-udarci-u-glavu-i-gusenje/?meta_refresh=true Pristupljeno 3. 8. 2020.

mrežnih uplata. Tijekom 2016. i 2017. godine objavila je nizove prepiski, zapisnika i dokaza o umiješanosti brojnih malteških političara u kriminalne radnje, a brojna njezina otkrića objavljena su i u sklopu Panamskih dokumenata. Unatoč brojnim prijetnjama koje je primala desetljećima i dvama policijskim uhićenjima, do smrti je istraživala pronevjere malteških političara. Ubijena je u atentatu izvedenom aktiviranjem auto-bombe u mjestu Bidnija 16. listopada 2017. godine.²² Za organizaciju njezinog ubojstva optužen je Yorgen Fenech, poduzetnik koji je pravi vlasnik tvrtke *17 Black*, registriranoj u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, a za koju je Galizija bila uvjerena da služi za usmjeravanje koruptivnog novca prema čelnicima Malte.²³

U napadu na pariški satirički list *Charlie Hebdo* smrtno je stradalo 12 osoba: devet novinara, radnik na održavanju zgrade i dva policajca. Ranjeno je još 11 ljudi. Časopis je više puta objavljivao karikature proroka Muhameda zbog čega je redakcija primala prijetnje radikalnih islamista, a 7. siječnja 2015. godine je i napadnuta. Tri su islamista izvršila napad zbog ismijavanja njihovog kulturnog identiteta, proroka i religije općenito.²⁴

U Hrvatskoj, na sreću, ubojstva novinara nisu česta ali nažalost, postoji i takav primjer. U četvrtak, 23. listopada 2008. godine, Ivo Pukanić, suvlasnik NCL Media Grupe i osnivač *Nacionala*, malo poslije 18 sati izašao je iz redakcije u Vlaškoj ulici u Zagrebu kada se u društvu suradnika iz marketinškog odjela tvrtke Nike Franjića zaputio prema svom automobilu parkiranim u dvorištu. Kada su prišli vozilu, odjeknula je eksplozija – aktivirala se bomba postavljena u skuteru koji je ubojica tog poslijepodneva parkirao pokraj Pukanićeve automobila. Niko Franjić stradao je kao slučajna žrtva. Razlog napada na Ivu Pukanića bilo je njegovo novinarsko djelovanje. *Nacional* je 2001. počeo objavljivati serijal tekstova o slučaju koji je postao poznat kao „Balkanska duhanska mafija“. Riječ je o crnogorskoj mafiji koju se smatralo odgovornom za atentat. Za ovaj atentat na dugogodišnje zatvorske kazne osuđena su sedmorica muškaraca.²⁵

Međutim, prijetnje novinarima i fizički nasrtaji češći su. U rujnu 2017. godine verbalno i fizički napadnuta je ekipa emisije *Provjereno*, a najviše je stradala reporterka Ema Branica koja je zadobila potres mozga. Došavši u Veliki Pašijan pokraj Garešnice, istraživali su priču o nizu prijevara za koje je optužen Ivica Sužnjević Šeki. Dok su ispitivali svjedoke i oštećene, verbalno su izvrijeđani i fizički napadnuti od strane optuženikovog brata i majke.

²² https://hr.wikipedia.org/wiki/Daphne_Caruana_Galizia Pristupljeno 3. 8. 2020.

²³ <http://www.forum.tm/vijesti/tragovi-istrage-ubojstva-malteske-novinarke-vode-do-crnogorske-vjetroelektrane-7472> Pristupljeno 3. 8. 2020.

²⁴ <https://www.vecernji.hr/vijesti/desetero-ljudi-ubijeno-u-napadu-na-redakciju-pariskog-lista-982853> Pristupljeno 3. 8. 2020.

²⁵ <https://www.express.hr/top-news/gdje-su-danas-ubojice-ive-pukanica-18177> Pristupljeno 3. 8. 2020.

„Kao osoba koja se bavi politikom objede internetske anonimne javnosti i nekolicine novinarčića razumijem no postoji granica kad takvi postupci širenja neistina unose u priču moju obitelj, moju suprugu, bližnju i širu okolinu pa ih osobno, pravnim putem moram zaustaviti. Takozvanim lokalnim medijima koji se tako odnose prema meni i mojoj obitelji nastojeći unijeti košmar, strah i mržnju u našu Viroviticu i šire poručujem: uzalud vam trud svirači. Virovitičani nikad neće prihvatiti vaša mjerila vrijednosti. Virovitica neće prihvatiti mržnju i nasilje u rješavanju problema. Virovitica to neće činiti na ulici nego na legitimnim izborima kao u svakom demokratskom društvu. Kad budu okončane istražne radnje bit će prilike prozvati imenom i prezimenom sve one koji su obmanjivali hrvatsku i virovitičku javnost, poticali na linč i mržnju koristeći atmosferu šoka u kojem smo se svi našli zbog nestanka novca i smrti Siniše Palma. Hoće li se netko od spomenutih hušaka ispričati javnosti, ne znam. Vidjet ćemo. Sumnjam. Nisam nigdje vidio da se netko nekome ispričao nakon što ga je oklevetao.“²⁶ Izjava je ovo virovitičkog gradonačelnika Ivice Kirina u lipnju 2019. kada su mediji nastojali doznati i javnosti prenijeti što se događa u njihovom gradu, tko je odgovoran za nestanak 17 milijuna kuna iz gradske blagajne i tko je odgovoran za smrt mladog pročelnika financija grada Virovitice. Da je teorija o samoubojstvu Siniše Palma dvojben, dokazuju naslovi mnogih nacionalnih medija, kao i prosvjedi građana Virovitice.²⁷

Također, u 2018. godini nakon tekstova o tome kako gradsko groblje ne plaća porez kako bi bilo konkurentnije te kako u gradskoj komunalnoj tvrtki Flora VTC prisiljavaju djelatnike na cijepljenje protiv gripe pod prijetnjom otkaza, na portal *Virovitica.net* obrušio se i virovitički gradonačelnik Ivica Kirin. Takvo ponašanje ohrabrilo je nove prijetnje i prozivke, u kojima su RTL-ovom novinaru Ivanu Žadi, porijeklom iz Virovitice i Goranu Gazdeku, glavnom uredniku portala *Virovitica.net* putem društvenih mreža poručivali da sele, da će se opet „spustiti gusta magla“, da su petokolonaši, udbaši, jugoslavenska bagra i orjunaši.²⁸

²⁶ https://www.virovitica.net/kirin-novinarima-uzalud-vam-trud-sviraci-zaustavit-cu-vas-pravinim-putem-ajel/32606/?fbclid=IwAR1-JC_zdzNgTeDsV8qpg7S7QSEhdme_CG8vXW2VCLwC47ZnSOx1MFXKqjA Pristupljeno 3. 8. 2020.

²⁷ <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/crna-kronika/3501099/tragedija-u-virovitici-mladi-procelnik-pronadjen-mrtav-nakon-sto-je-prijavljen-za-pronevjeru-17-milijuna-kn/>, <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/potruga/3514205/triler-u-virovitici-ostar-razgovor-procelnika-i-kirina-cuo-se-i-na-ulici-cetiri-dana-kasnije-nadjen-je-mrtav/>, <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/hrvatska/3501379/novi-detali-o-tragediji-u-virovitici-cudno-je-da-nitko-iz-gradske-uprave-nije-rekao-nista-na-sahrani/>, <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/hrvatska/3527453/show-u-virovitici-kirin-dobio-posebne-ovlasti-u-slucaju-nestanka-17-milijuna-kuna-iz-proracuna/>, <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/jos-uvijek-se-ceka-odgovor-na-brojna-pitanja-oko-smrti-sinise-palma-a-jedna-zena-neutjesno-traga-za-istinom---574156.html>, <https://www.index.hr/vijesti/clanak/u-virovitici-prosvjed-zbog-smrti-procelnika-ljudi-zele-znati-sto-se-dogodilo/2134641.aspx>, <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/otkrivamo-nove-detalle-o-precudnoj-smrti-sefa-financija-virovitice-kako-je-kirin-i-dalje-gradonacelnik/> Pristupljeno 5. 9. 2020.

²⁸ <https://www.hnd.hr/hnd-najostrije-osuduje-prijetnje-novinaru-ivanu-zadi-i-portalu-virovitica-net1> Pristupljeno 3. 8. 2020.

4. Mediji na području grada Virovitice

4.1. Informativni centar Virovitica

Informativni centar Virovitica (lokalno poznatiji kao *ICV*), zajednički je naziv za županijsko glasilo koje obuhvaća tri medijske platforme: *Virovitički list*, portal *Icv.hr* te radijsku postaju *Radio Virovitica*. *Virovitički list* je tjednik i izlazi četvrtkom, a obuhvaća neke značajnije događaje u gradu i županiji. Portal *Icv.hr* neprestano je „online“ te u svako doba objavljuje novosti, kako lokalne tako i nacionalne. Međutim, iz objava na portalu može se zaključiti kako su skloniji dobrim vijestima i svojevrsnoj „promociji“ grada i županije u pozitivnom svijetlu, dok one lošije vijesti, osobito vezane za lokalnu vladajuću stranku pomalo zaobilaze.

Indiktivni primjer izostanka informiranja o ružnim događajima u našoj blizini je slučaj „Đakić“ koji se zbio 7. siječnja 2019. kada je sin saborskog zastupnika Josipa Đakića, Ivan Đakić, putem Facebook-a uputio „čestitku“ pripadnicima srpske nacionalnosti koja je u medijima odjeknula poput bombe. Uz sliku na kojoj ustaša drži odrubljenu glavu četnika, poslana je poruka koja je glasila „Svim ‘prijateljima’ srbicima sretan božić.“ Objava je u kratkom vremenskom periodu uklonjena, ali ne dovoljno brzo da ne bi odjeknula u medijima. Objavu je uočio netko iz SDP-ovog Forumu mladih te na Twitteru objavio screenshot iste uz komentar: „Ako to nije govor mržnje, onda ne znamo što je. Pozivamo nadležne institucije da reagiraju jer ovo je još jedan od nedopustivih činova!“ Za ovaj slučaj zainteresirali su se gotovo svi domaći portali koji su se njime bavili od početka pa sve do zaključenja. *Indeks.hr*, *24sata.hr*, *Jutarnji.hr*, *Večernji.hr* samo su neki od portala koji su na dnevnoj bazi izvještavali o novostima u vezi slučaja, dok je portal *Icv.hr* objavio svega dva teksta i to na isti dan, 9. siječnja 2019. Komentari za ove tekstove su onemogućeni te isti nisu podijeljeni na Facebook stranici portala poput ostalih objava koje se „šeraju“ i ondje, gdje je inače erupcija komentara. Tekstovi su potpisani redakcijski, nema imena niti inicijala novinara koji su ih napisali, za što se kao logičan razlog nameće izjava novinara Ivana Žade za *Večernjakov* članak od 15. siječnja 2019.²⁹: „Đakiću u ovom kraju nitko ne može ništa, ni čistačica se ovdje ne može zaposliti bez njegova odobrenja.“ Osobno poznajem mnogo ljudi kojima su blokirani komentari na ovom portalu. Informativni centar Virovitica se uz prodaju oglasnog prostora, financira i iz Virovitičko-podravске županije.

²⁹ <https://www.vecernji.hr/vijesti/josip-akic-ima-je-pet-prekrasnih-prijava-dva-sina-krenula-tim-stopama-1294218> Pristupljeno 29. 4. 2020.

4.2. *Virovitica.net*

Portal je registriran 1999. Prvi sadržaji su objavljeni 2001., a kao dnevni news portal djeluje od 2002. Vlasnik portala bila je tvrtka Pusa media, a sada je to Studijski institut za novinarstvo, kulturu i obrazovanje. Osnivač i glavni urednik je slobodni novinar Goran Gazdek. Formalno, nikada nisu imali redakciju u pravom smislu te riječi. Nisu imali zaposlenih jer je portal od prvog dana zamišljen kao neprofitan medij. Većina suradnika i suradnica su profesionalni novinari i novinarki zaposleni u nekom drugom mediju ili imaju status slobodnih novinara. Svi su prilozi donirani, odnosno autori za njih nisu tražili honorare. Portal nema stalni izvor financiranja kao ni stalnu marketinšku službu ili agenciju koja bi za njega radila. Ako se netko sam javi i želi se oglašavati, u pravilu ne odbijaju ali naglašavaju kako paze da se oglasi ne kose s njihovom uređivačkom koncepcijom, čime žele postići što veću neovisnost. Eventualnim prihodom kupuju sredstava za rad - računala, fotoaparate i diktafone. Prihodi od Google oglasa idu za pokrivanje troškova tehničkog održavanja portala izravno na račun poslovnog partnera portala *Virovitica.net*. Od 18 godina koliko portal aktivno radi, Grad Virovitica ga je subvencionirao dvije godine.³⁰ Portal je informativnog ali i istraživačkog karaktera, što naglašava kao svoju primarnu funkciju. Uistinu, pišu o događajima koje *Icv.hr* izbjegava, istražuju i propituju.

Poseban angažman pokazali su u vezi slučaja Palm³¹, osobito novinarka Iva Anzulović koja je organizirala niz prosvjeda u Virovitici i pred gradskom upravom koje su građani Virovitice uvijek u velikom odazivu podržali. Aktivno piše članke i kolumne u rubrici „Zagrebancije s Mikešima“ gdje se dotiče i drugih aktualnim „zločina“ u Virovitici. U gornjem desnom kutu naslovnice portala *Virovitica.net* stoji kalkulator koji broji dane što su prošli od smrti Siniše Palma i nestanka 17 milijuna kuna iz gradskog proračuna, a još se uvijek ne zna što se točno dogodilo. Međutim, *Virovitica.net* ima jedan veliki nedostatak – jezik i pravopis. U naslovima i tekstovima već se na prvi pogled uočavaju tuđice, žargonizmi, vulgarizmi, loše rečenično ustrojstvo te neozbiljnost i nepoštovanje ljudi o kojima pišu. Primjeri u slikama ispod.

³⁰ E-mail razgovor s Goranom Gazdekom, osnivačem i glavnim urednikom portal *Virovitica.net* 6. 5. 2020.

³¹ Siniša Palm, bivši pročelnik financija grada Virovitice koji je nestao 31. svibnja 2019., a tri dana kasnije pronađen je obješen uz Dravu.

Slika 4.2. Zaglavlje portala *Virovitica.net* uoči parlamentarnih izbora u Hrvatskoj 5. 7. 2020.

Neki lik na blagajni ignorirao polijepljene trake u razmaku od dva metra. Na primjedbu trgovkinje odgovorio: Pa nemam šugu

Sanja Tkalić 28.03.2020.

Danas u jednoj od trgovina, takozvano malom Konzumu, onom u Interpolacijskoj zgradi kraj Gradske uprave, stariji lik, ima sigurno više od 65, stoji drugi u redu na blagajni. Iako su na podu polijepljene trake u razmaku od dva metra, nabio se na blagajnu i na ženu ispred njega.

Trgovkinja ga pristojno zamoli da se malo udalji.

- Zašto? - pita on.

- Takva su pravila - strpljivo mu objašnjava trgovkinja nešto što i vrapci na grani znaju

- Pa nemam šugu, neda se on.

- Znam da nemate, ali ako se ne budemo pridržavali mjera, zatvoriti će nas.

Dok su vodili taj razgovor, stari je došao na red, bez da je odstupio milimetar u nazad.

Nije taj stari jedini. Vjerujem da takvih slučajeva ima more. Ali se pitam zašto? Čemu otežavati i onako tešku situaciju

posebice onima koji rade? Nitko od nas nije sretan ovakvim stanjem. Potrebno je samo malo kulture i tolerancije, trunka poštovanja prema onima koji rade svoj posao.

Zar je to tako teško?

Smatram da nemam koronavirus i da nisam opasna za okolinu, no to ne mogu tvrditi da stopostotnom sigurnošću. Isto važi i za sve ostale sugrađane, susjede, prijatelje, znance.

I sve dok je tako, poštovati ću preporučene mjere. Držat ću se propisanog razmaka u trgovini, bez obzira što smatram da nisam nikakva opasnost za ostale. Tako se ponaša većina, ali uvijek se nađe neki kreten koji misli da je pametniji od ostalih.

Slika 4.2.1. Tekst na portalu *Virovitica.net*

Virovitica.net
13. ožujka u 07:14

Konačno! Svi moroni koji na društvenim mrežama laprdaju, lažu i šire teoriju zavjere jedino što zaslužuju je predekana bez pristupa internetu.
<https://www.virovitica.net/zabranjeni-svi-javni-skupovi-.../>

VIROVITICA.NET
Virovitica.net - Zabranjeni svi javni skupovi, policija će sankcionirati širitelje lažnih vijesti na društvenim mrežama

Virovitica.net
5. travnja

Uzorke svaki dan uzimamo sukcesivno, njihov broj stabilan, ne raste pa zaključujemo da je za sada epidemiološka situacija mirna i da se ništa ne dešava.
<https://www.virovitica.net/i-dalje-dvoje-zarazenih-svi-o-.../>

VIROVITICA.NET
Virovitica.net - I dalje dvoje zaraženih, svi obrađeni uzorci negativni

Slika 4.2.2. Izražavanje u najavi teksta na portalu *Virovitica.net*

4.3. *Virovitica.info*

Virovitica.info neovisni je internetski portal koji djeluje od 23. ožujka 2003. godine. Vlasnik portala je Antonio Jurkin, koji u svome vlasništvu ima grafički studio vizualne komunikacije. Osim portala, tvrtka „Jedan dva (1dva)“ bavi se računalnim programiranjem, marketingom i oglašavanjem, tiskom na majice, šalice i sl. Financiranje portala odvija se pomoću ostalih djelatnosti kojima se tvrtka bavi.³² Ovaj portal ne bavi se gorućim i „teškim“ temama poput slučaja Đakić ili slučaja Palm. Dotiče se političara koji djeluju na razini države više nego onih lokalnih, a većina objava je vezana za unapređenje i razvoj grada Virovitice.

4.4. *Plava televizija*

Plava Vinkovačka televizija je televizija sa županijskom koncesijom za područje Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske i dijelom Brodsko-posavske županije. S emitiranjem je počela 1. veljače 1994. godine, a danas emitira osam sati programa dnevno, uglavnom vlastite produkcije te programe drugih lokalnih tv postaja poput Z1, Varaždinske TV i Kanala Ri. Od 1. ožujka 2017. godine s emitiranjem kreće Plava TV sa županijskom koncesijom za područja Virovitičko-podravske i Požeško-slavonske županije te dijelova Bjelovarsko-bilogorske i Brodsko-posavske županije. Od toga dana, Vinkovačka televizija mijenja ime u Plava Vinkovačka za digitalnu regiju D1, dok digitalnu regiju D2 pokriva kanal Plava TV.³³ U tri godine, koliko je Plava TV aktivna u Virovitici, redovito izvještavaju o lokalnim događajima, bili oni dobri ili loši. Iako, koncentracija je veća nad onim dobrima. Loše događaje poput slučaja Palm spomenu, ali dublje ne istražuju. Plavu TV u Virovitici manjim dijelom financira Virovitičko-podravski župan, dok se većinskim dijelom financira obavljanjem marketinških usluga.

³² <https://virovitica.info/> Pristupljeno 29. 4. 2020.

³³ https://hr.wikipedia.org/wiki/Plava_Vinkova%C4%8Dka Pristupljeno 29. 4. 2020.

5. Izvještavanje o lokalnim temama u Virovitici

5.1. Uništavanje fasade Palače Pejačević

U nedjelju, 3. svibnja 2020. simbolično na Svjetski dan slobode medija, slobodna novinarka i aktivistica Iva Anzulović učinila je još jedan u nizu svojih aktivističkih postupaka. Nakon grafita po stablima u Gradskom parku, natpisima po nekadašnjem trgovačkom centru Billa kao i po nogostupima, ovoga puta Anzulović je vodenim balonima u kojima je bila i crvena tempera, gađala Palaču Pejačević u kojoj su smješteni uredi gradske uprave. Palaču je pogodila sa 17 balona te ostavivši 17 mrlja simbolizirala je nestanak 17 milijuna kuna iz gradskog proračuna. Toga dana, 3. svibnja bilo je točno 11 mjeseci od nasilne smrti pročelnika financija Grada Virovitice, Siniše Palma i nestanka novca za koji se ni danas ne zna gdje je. Evo kako su vijest o tome prenijela dva virovitička portala:

Uništena fasada Palače Pejačević, zaštićenog spomenika kulture

3. svibnja 2020.

Palača Pejačević, zaštićen spomenik kulture, danas je bio meta vandalizma. Fasada Palače uništena je crvenom bojom. Na mjesto događaja izašla je policija, a više o događaju, kažu, izvijestit će nakon izvida.

Palača Pejačević je sagrađena u drugoj polovici 18. stoljeća i predstavlja jedno od najstarijih virovitičkih kulturnih dobara na području graditeljstva.

(www.icv.hr)

Dossier Palm

Novinarka aktivizmom obilježila Dan slobode medija: Zgrada Gradske uprave osvanula u "krvi" - 17 crvenih fleka za 17 milijuna ukradenih kuna

Goran Gazdek ● 03.05.2020.

Na svjetski Dan slobode medija koji se obilježava 3. svibnja, slobodna novinarka **Iva Anzulović** posegnula je za aktivizmom na još neviđen način. Balonima koje je prethodno kod kuće ispunila jarkom crvenom bojom, gađala je zgradu Gradske uprave na 17 mjesta duž cijelog zida koji gleda Dvorac Pejačević. Cilj "oslikavanja" je kako kaže Iva, "trajno usaditi u sjećanje ljudi krvavu Gradsku upravu Virovitice".

Povod ovoj posljednjoj akciji je, dodaje, dvostruki - obilježavanje **Dana slobode medija** i točno 11 mjeseci otkako je nekadašnji zaposlenik gradske Uprave, **Siniša Palm**, pronađen mrtav uz obalu Drave.

SLIKA PONEKAD GOVORI VIŠE OD TISUĆU NAPISANIH RIJEČI

Kao i nakon svake svoje akcije, Iva se odmah uputila u policijsku postaju Virovitica prijaviti svoj aktivistički čin, no prije odlaska nam je kratko rekla: "Ova aktualna Uprava se stalno nada nekom turizmu a *još-uvijek-gradonačelnik Ivica Kirin* obećava blagostanje Virovitičanima kada se izgradi brza cesta Zagreb-Virovitica. Vijećnici HDZ-a i zaposlenici Uprave se ponašaju kao da uopće nema veze što je nekih 17 milijuna tuđih novaca nestalo, što je mladi čovjek njihovo duplo knjigovodstvo platio svojim životom i nastavljaju po starom; i dalje neprestano krađu Virovitičane kroz komunalne naknade, Poslovni park i zbrinjavanje otpada. Može. U medijima radim od 1997. godine i koristiti ću sve alate i znanja kako bi sav trud i napore ove i ovakve Uprave u prostoru javne komunikacije kontaminirala činjenicama - slika ovakve zgrade će itekako ostati u sjećanju ljudi i zauvijek će ostati upamćeno da smo dopustili 11 mjeseci slobodnog kretanja, rada na istom radnom mjestu svima koji su involvirani u nestanak javnog novca i ubojstvo Siniše Palma. Ova zgrada je zauvijek umrljana krvlju mladog čovjeka koji je ubijen zbog kriminala koji se u ovoj zgradi odvija godinama i to im nikada neću dati da zaborave, nikada. Svatko kome uopće padne na pamet ideja da dođu turistički u Viroviticu, dokle god je ova Uprava u ovoj zgradi, znati će kako dolaze u grad lopova i ubojica."

boja koju je koristila za ovo "oslikavanje" je obična tempera koju koriste učenici za potrebe nastave likovnog odgoja.

Slike 5.1. Icv.hr i Virovitica.net o uništavanju fasade Palače Pejačević

5.2. Slučaj Đakić

U petak, 19 lipnja 2020. ponovno je sva medijska pažnja usmjerena na obitelj Đakić. Najmlađi Đakićev sin Tomislav (21) pijan je prijetio policajcima ispred jednog zagrebačkog restorana. Zbog uzvika „znate li tko sam ja, svi ćete dobiti otkaz“, psovanja i pljuvanja na policijske službenike, najmlađi Đakić je priveden, a *Telegram* je objavio iscrpan članak o obitelji koja redovito puni stupce crne kronike.³⁴ Vijest su prenijeli i ostali hrvatski mediji, a od lokalnih virovitičkih medija o ovoj temi informirao je samo portal *Virovitica.net*. Referirajući se na Telegramov članak, *Virovitica.net* donosi posljednji incident prisjećajući se prethodnih događaja vezanih za Đakićeve starije sinove. Međutim, na ovom lokalnom portalu ne nedostaje kritičkog osvrt, ali izostaje nužna objektivnost kojoj novinar naposljetku ipak mora težiti. Također u spomenutom tekstu³⁵ u posljednjem odlomku vidljiva je ogorčenost autora teksta u vezi događaja što je krajnje i razumljivo, ali neprimjereno za informativni članak u kojem se trebaju iznijeti činjenice i dokazi te pustiti čitatelje da na temelju iznesenog sami donesu prosudbu. *Virovitica.net* i ovdje piše jezikom ulice, uporabljjujući teške riječi i žargon koji naposljetku rezultira komunikacijom koja nije na razini jednog ozbiljnog novinarskog portala. Zbog brzine objavljivanja vijesti, često izostane i konačna jezična provjera teksta pa se nerijetko dogodi da u riječi nedostaje neko slovo ili se pronade poneki zatipak. *Plava TV*, *Virovitica.info* kao i županijski *Icv.hr* nisu o ovom slučaju ništa objavili, stoga se njihovi tekstovi/reportaže u kontekstu i o načinu novinarskog izvještavanja ne mogu komentirati. *Virovitica.net* na svojoj web stranici ima poveznicu za „Dossier Đakić“, a neki tekstovi u kojima se mogu pronaći jezične pogreške i žargonizmi su:

Josip Đakić je vlasnik stana u centru Virovitice od 82 m2, dok je poduzetni sin Ivan zajedno s bratom i sestrom suvlasnik stana od 87 m2 u istoj zgradi. Čaća Josip također posjeduje u dva apartmana na Šolti o čemu su mediji već pisali, ali i oko 30.000 m2 poljoprivrednog zemljišta oko Pitomače o čemo čemo pisati u posebnom članku. Naravno ništa od toga nije stavljeno pod zalog za kredit tvrtki Đakić th

Slika 5. 2. Odlomak iz teksta *Mali Đakić pod zalog kredita dao „pravo gradnje“*³⁶

³⁴ https://www.telegram.hr/politika-kriminal/telegram-doznaje-pritvoren-sin-josipa-dakica-pijan-prijetio-policajcima-znate-li-tko-sam-ja-svi-cete-dobiti-otkaz/?fbclid=IwAR3ghx3Dafvb9FY8BGTp5FVFSHJigLCZMG9o_WgxR4T3eknZJxJUruarR8w Pristupljeno 20. 6. 2020.

³⁵ <https://www.virovitica.net/percepcija-dakicevih-nista-nam-ne-mozete-svi-cete-dobiti-otkaz-popusite-k/33643/?fbclid=IwAR3pD-cgdmwDUc68cqZK3HxQ6OPQtJ-dKsAake0ye3Vw2SSjlQEXzaDkI1Y> Pristupljeno 20. 6. 2020.

³⁶ <https://www.virovitica.net/mali-dakic-pod-zalog-kredita-dao-pravo-gradnje/33617/> Pristupljeno 20. 6. 2020.

Ako ćemo ovu fotku (koja duuuuuugo vremena kruži društvenim mrežama) gledati plastično, ne znajući gdje je i kada snimljena, vidimo čovjeka kojeg je umor (hm, umor, možda i nešto drugo) svladao pa malo pridrijemao. No, poznavajući osobu koja blaženo sniva na radnom mjestu i okolnosti pod kojima je snimljena, ona dobiva sasvim drugu dimenziju i govori puno više od običnog prizora usnule osobe. Ona je personifikacija zanimanja kojim se uz najmanje znanja, truda, zalaganja i rada - najviše zarađuje.

To što likovi poput **Josipa Đakića** spavaju u Saboru puno je manji problem od (ne)djela po kojima će biti upamćeni. I uz sve moguće teorije politike kao takve, ljudima nije jasno čime su to zadužili selektore da ih uporno, i svake četiri godine iznovice, nameću svom biračkom tijelu, a onda i svima nama.

U teoriji, piše **Index.hr**, izborne bi liste trebale predstavljati najbolje ljude koje jedna stranka ili koalicija imaju u svojim redovima, no u hrvatskoj političkoj praksi one su više skup lojalista stranačkog šefa. HDZ tu ima i dodatni problem jer je jedina stranka u Hrvatskoj kojoj se sudi za korupciju i koja je već desetljećima generator niza afera i skandala pa najbolje od HDZ-a nije udaljeno od najgorog u Hrvatskoj.

Pod naslovom **Ulizice, huškači i korumpirani** Index je objavio listu od 11 uzornih HDZ-ovca, impresivnih biografija. Milina jedna, dika i ponos. Pozvali su čitatelje da klikom označe pozitivce i negativce. Jopa se sasvim pristojno drži na tim ljestvicama.

Slika 5.2. Dio teksta *Unatoč svim aferama, prostačkim ispadima i nizu kaznenih prijava Plenković ga i dalje želi u Saboru*³⁷

³⁷ https://www.virovitica.net/unatoc-svim-aferama-prostackim-ispadima-i-nizu-kaznenih-prijava-plenkovic-ga-i-dalje-zeli-u-saboru/33634/?fbclid=IwAR2PR-od92LF8j7iuFnODPGON_4gbZf5eHsI0_J2r41RH7ZKg13L9i8uCo Pristupljeno 20. 6. 2020.

5.3. Slučaj Perkec: ravnatelj županijskih cesta usmrtio biciklista

Još je jedan virovitički slučaj iz rubrike crne kronike više zainteresirao nacionalne medije nego one lokalne. Riječ je o ravnatelju županijskih cesta Virovitičko-podravske županije Bruni Perkecu koji je u alkoholiziranom stanju usmrtio biciklista i pobjegao s mjesta nesreće. Iako se nesretni događaj zbio početkom rujna 2017. godine, o ovoj temi aktivno se počelo pisati nakon reportaže u emisiji *Provjereno* 21. studenoga 2019. godine, u kojoj je istaknuto kako je sud za optuženog donio oslobađajuću presudu. Županijski portal *Icv.hr* objavio je jedan tekst o ovoj temi i to neposredno nakon priloga u *Provjerenom*. Tekst nije uglavnom bio prenošenje onoga što je izrečeno u emisiji *Provjereno* i ono što je napisano na portalu *Večernji.hr*.³⁸ Istog dana, 22. studenoga 2019. tekst (potpisan inicijalima V.N.) je napisao i objavio i portal *Virovitica.net*. Također referirajući se na *Provjereno*, *Virovitica.net* prenosi vijest na sličan način kao i ostali spomenuti mediji.³⁹ Međutim, na ovom portalu ovo nije jedini tekst na tu temu. U subotu, 6. lipnja 2020. *Virovitica.net* objavljuje tekst pod naslovom: „Županijski sud u Splitu ukinuo oslobađajuću presudu Perkecu koji je usmrtio biciklista i pobjegao s mjesta nesreće“, a kojeg potpisuje Željko Rukavina. U ovom tekstu⁴⁰, referirajući se na portal 24 sata, *Virovitica.net* uglavnom prenosi riječi supruge preminulog, Adriane Jurišić. Između ostalog istaknula je kako joj najteže pada što gospodin Perkec, s kojim se često sretala u sudnici, ni jednom gestom nije pokazao da mu je žao, a kamoli izrazio sućut. Kaže kako je izbjegavao i pogledati u nju. Međutim, nakon 11 dana, 17. lipnja 2020. *Virovitica.net* objavljuje „Zahtjev za ispravak spornih informacija u tekstu o ukidanju oslobađajuće presude Bruni Perkecu koji je usmrtio biciklistu“. U svojstvu punomoćnika Brune Perkeca iz Virovitice uredništvu portala *Virovitica.net* obratio se odvjetnik Berislav Živković sa zahtjevom objave „ispravaka spornih informacija“. ⁴¹ *Plava TV* i portal *Virovitica.info* o ovom slučaju nisu objavili nijedan prilog/tekst.

³⁸ <https://www.icv.hr/2019/11/pijan-pregazio-biciklista-i-pobjegao-nepravomocno-osloboden/> Pristupljeno 20. 6. 2020.

³⁹ <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.

⁴⁰ <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.

⁴¹ <https://www.virovitica.net/objavljujemo-zatjev-za-ispravak-spornih-informacija-u-tekstu-o-ukidanju-oslobadajuce-presude-bruni-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklistu/33633/> Pristupljeno 20. 6. 2020.

5.4. Zaključak: virovitički mediji

Virovitica ima mali broj medija stoga je i konkurencija vrlo slaba. Baš kao što u politici postoje vlast i oporba, takav je slučaj i u virovitičkim medijima. Portal *Icv.hr* je glavni medij, a portal *Virovitica.net* oporbeni. U sva tri virovitička slučaja, županijski portal *Icv.hr* je suzdržan, dok *Virovitica.net*, portal u privatnom vlasništvu piše o aferama i iznosi svoj stav. Kod *Icv.hr*-a je problem što ne izvještava javnost pravovremeno i istinito, a kod *Virovitice.net* koja to čini, problem je jezik i stil izvještavanja. Portal *Icv.hr* brisanjem i zabranom komentara te blokiranjem određenih korisnika onemogućuje interakciju koja je zapravo ključna kod novih medija. Novine su jednosmjerne, ali portali su dvosmjerni te se u prostoru za komentiranje očekuje *feedback* – povratna informacija. Nadalje, portal *Virovitica.net* je uoči parlamentarnih izbora koji su se održali 5. srpnja 2020. u zaglavlju svog portala promovirao SDP i njegove kandidate.

Međutim, takve političke manipulacije nisu slučaj samo u Virovitici i Hrvatskoj u širem smislu. Na ovu temu napisana je knjiga *Network Propaganda: Manipulation, disinformation, and radicalization in American politics* nakon što se Donald Trump natjecao za nominaciju američke Republikanske stranke na izborima za predsjednika SAD-a 2016. godine. Ubrzo je postao favorit u utrci unutar stranke, te je nakon nekoliko mjeseci kampanje u listopadu 2015. godine i dalje prvi, s 27% podrške među republikanskim glasačima. Propaganda je imala značajan utjecaj, a u slučaju propagande pojavljuju se mediji usmjereni na objavljivanje vrlo stranački obojenih vijesti neovisno o njihovoj točnosti, a u skladu sa grupnim konsenzusom stranke. Taj proces dovodi do općenitog pada povjerenja u novinarstvo, a mediji se počinju međusobno nadzirati ne oko toga tko se ne pridržava načela struke, nego tko se ne pridržava grupnog konsenzusa (Benkler, Faris, Roberts, 2018:86).

6. Mediji na području grada Koprivnice

6.1. *Danica.hr*

U impresumu portala *Danica.hr* ne piše puno podataka, a na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji. Nakladnik portala Danica digital d.o.o., glavnog urednika Roberta Mihaljevića.⁴² Robert Mihaljević inače je suradnik na više portala, istaknutog i prepoznatljivog stila pisanja zbog kojeg je čak i završavao na sudu iako je prema riječima Branka Mijića sve napisano, bilo istina.⁴³

6.2. *ePodravina.hr*

Portal pod današnjim nazivom *ePodravina.hr* pokrenut je 2015. godine, a nastao je iz portala *Koprivnica.net* (Partyloop.com) koji je osnovan 2002. godine. Vlasništvo je privatno, a vlasnik (Mario Kos) nije se mijenjao. U radu medija su se kroz godine mijenjali zaposlenici, bilo je školovanih novinara, no u ovom trenutku redakcija ovog portala u radnom odnosu nema niti jednog novinara sa završenim novinarskim obrazovanjem. Iz uredništva ističu kako im je važnije iskustvo, snalažljivost, odgovornost i kvaliteta rada. Portal se financira isključivo prodajom oglasnog prostora. Nema drugog pratećeg medija poput radio stanice ili novina, portal djeluje samostalno. Koprivničko-križevačka županija zakupljuje dio oglasnog prostora portala, ali ne u obliku subvencija, već tržišno. Subvencije ne primaju s niti jedne strane, posluju isključivo prodajom oglasnog prostora.⁴⁴

6.3. *Glas Podravine i Prigorja - Glaspodravine.hr - Radio Glas Podravine*

Medijska kuća u vlasništvu Grada Koprivnice i 11 općina te manjim dijelom u vlasništvu Glasa Slavonije. Direktorica i glavna urednica je Tihana Hleb.⁴⁵ *Glas Podravine i Prigorja* tiskovina je povezana s portalom *Glaspodravine.hr* te radijskom stanicom *Radio Glas Podravine*. Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji.

⁴² <https://danica.hr/impresum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

⁴³ <https://www.autograf.hr/hrt-je-koncentrat-zla/#more-52212> Pristupljeno 5. 9. 2020.

⁴⁴ Mario Kos, vlasnik portala 21. 4. 2020.

⁴⁵ <https://www.glaspodravine.hr/impresum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

6.4. Klikaj.hr

Portal *Klikaj.hr* pokrenut je 4. studenog 2016. godine. Iako je sjedište tvrtke (MM Plus Grupa d.o.o.) u Koprivnici, od prvog dana slogan mu je „Sjever je bitan“ pa tako prati život na cijelom sjeveru Hrvatske, u Koprivničko-križevačkoj, Međimurskoj, Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji te Zagrebu i Zagrebačkoj županiji. Objavljaju i najvažnije vijesti iz drugih dijelova Hrvatske. Od samog početka vlasnička je struktura ista. Suvlasnici tvrtke su Josip Mađarić i Zvonimir Markač, koji je ujedno i direktor tvrtke te glavni urednik portala. Broj školovanih novinara u redakciji s vremenom se mijenjao, a trenutačno je stalno zaposlen samo Zvonimir Markač, diplomirani novinar. U timu još kao vanjske suradnike ima i studente Sveučilišta Sjever u Koprivnici i Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Portal ima i tri suradnika koji nemaju novinarsku ili sličnu struku. Trenutačno u svom redakcijskom timu ovaj portal ima pet novinara. Nema povezanih/pratećih medija s portalom *Klikaj.hr*, a iz redakcije tvrde kako se financira isključivo od oglasa i ugovora o poslovnoj suradnji s tvrtkama i nekim općinama/gradovima. Mediji su uvijek na tržištu i to se mijenja iz godine u godinu zbog razno-raznih okolnosti. Konkretno, portal trenutno ima ugovor o poslovnoj suradnji s Gradom Koprivnicom (objava obavijesti, čestitki za blagdane i praznike, servise informacije i sl.). U posljednjih godinu i pol dana, portal nema nikakav ugovor s Koprivničko-križevačkom županijom.⁴⁶

6.5. Podravski list – Podravski.hr

Tjednik *Podravski list* i portal *Podravski.hr* mediji su u vlasništvu Mladena Švace koji je ujedno i glavni urednik. Izvršni urednik je Ivica Barać.⁴⁷ Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji. Vlasnik ovih medija, Mladen Švaco 2013. godine bio je nezavisni kandidat za gradonačelnika Koprivnice, a 2017. kandidat za župana Koprivničko-križevačke županije. Po zanimanju je diplomirani politolog.⁴⁸

6.6. Radio Drava – Drava.info

Od 2012. godine vlasnik ove radio postaje, kao i pratećeg portala *Drava.info* je bivši potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar gospodarstva, rada i poduzetništva u

⁴⁶ Izvor: e-mail od 5. 5. 2020. Zvonimir Markač, direktor i glavni urednik portala *Klikaj.hr*

⁴⁷ <https://podravski.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

⁴⁸ <https://epodravina.hr/koren-lackovic-svaco-gorljivo-zagovarali-stavove-lackovic-koren-slozili-se-oko-piskornice-svaco-neumoljiv/> Pristupljeno 5. 9. 2020.

vladama premijera Sanadera i premijerke Kosor, Damir Polančec. *Radio Drava* kupljena je preko Polančecove konzultantske tvrtke Irikon, koju je osnovao nakon što se zbog afere Spice povukao s radnog mjesta u Vladi. Godine 2015. kupio je i turističku agenciju *Niba tours*, a od 2017. u desetogodišnjem zakupu ima i bivše radničko odmaralište virovitičkog Tvina, Hotel Barba u Starigradu Paklenici.⁴⁹ Za ova dva povezana medija, radio i portal jasno je financiranje i eventualno poslovanje u plusu jer je povezano nekoliko tvrtki. *Radio Drava* i *Drava.info* imaju određenu prednost u odnosu na ostale medije koji su zbog financijskih sredstava možda prisiljeni biti pod utjecajem politike. Redakciju radija i portala čini 10 zaposlenih.

6.7. *Radio Kaj*

Krapinski radio s koncesijom u Koprivnici. *Radio Kaj* u eteru se prvi puta oglasio 3. svibnja⁵⁰ 1990. godine, kao prvi privatni radio u Republici Hrvatskoj iako to još tada zakon nije dozvoljavao. Kako su u to vrijeme općine i gradovi imali koncesije u svome vlasništvu, tako je došlo i do realizacije projekta *Radio Kaj*. Od samog početka radio je u privatnom vlasništvu. Sedam je visokoškolovalanih novinara zaposleno na radiju Kaj, a oni su raspoređeni u studijima u Krapini i Zagrebu. Radio, s obzirom da je u privatnom vlasništvu, isključivo se financira komercijalno. Provode se brojni projekti po kojima je radio diljem RH poznat, zatim klasično oglašavanje - reklame, te sponzorirane emisije općina, gradova i županija na čijem području radio djeluje. Radio ima svoju internet stranicu na kojoj se objavljuju i vijesti s koncesijskog područja, no to je daleko od prave definicije portala.⁵¹

6.8. *Radio Koprivnica*

Radio Koprivnica s emitiranjem programa započeo je još davne 1945. godine te je začetnik i utemeljitelj radijskog novinarstva u Podravini. Program se emitira 24 sata dnevno, također i na internetskoj platformi.⁵² Radio ima županijsku koncesiju, a od 2019. direktor je Goran Generalić. Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji.

⁴⁹ <https://www.jutarnji.hr/globus/politika/poslovni-procvat-zaboravljenog-vicepremijera-dok-ceka-pravomocnu-presudu-u-slucaju-spice-uspjesno-je-razvio-nekoliko-biznisa-8096525%20%2016.%206.%202020>. Pristupljeno 16. 6. 2020.

⁵⁰ Od 1993. godine, 3. svibnja obilježava se kao Svjetski dan slobode medija

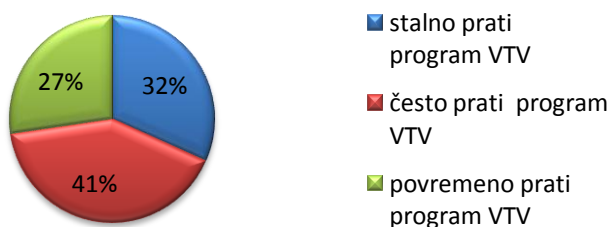
⁵¹ Petra Slavečki, novinarka radija Kaj u Koprivnici 20. 4. 2020.

⁵² <https://rkc.hr/o-nama/> Pristupljeno 9. 8. 2020.

6.9. Varaždinska televizija (VTV)

VTV je regionalna televizija sjevera Hrvatske koja emitira 24 sata programa dnevno, od čega više od sedam sati vlastite produkcije u 26 emisija koje se kreiraju prema željama i interesima gledatelja s područja sjeverozapadne Hrvatske. Sjedište VTV je u centru Varaždina u vlastitoj poslovnoj zgradi, te ima 32 zaposlenika i 15 vanjskih suradnika. VTV utemeljena je 1992. godine sa svrhom proizvodnje i emitiranja televizijskog programa i do 1999. godine uspješno posluje kao produkcijska kuća i marketinška agencija. 1. veljače 1999. počinje s emitiranjem vlastitog programa s koncesijom za područje Varaždinske županije, a 2006. godine postaje prva regionalna televizija u Hrvatskoj. VTV se može pratiti na cijelom području digitalne regije D3 koji obuhvaća Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, dio Bjelovarsko-bilogorske županije te dio Krapinsko-zagorske županije. Program VTV također se može pratiti na području cijele Hrvatske putem MAXtv, OptiTV i B.net TV.⁵³ Koncesiju za Koprivničko-križevačku županiju ima i čakovečka Srce TV.

3.718 osoba

Slika 6.4.1. Grafikon o učestalosti praćenja programa VTV

Izvor podataka: <http://www.vtv.hr/o-nama>

⁵³ <http://www.vtv.hr/o-nama> Pristupljeno 29. 4. 2020.

7. Izvještavanje o lokalnim temama u Koprivnici

7.1. Piškornica

Centar Piškornica u Koprivničkom Ivancu regionalno je sanacijsko odlagalište neopasnog otpada Sjeverozapadne Hrvatske. Od njegova osnutka, događale su se brojne kontroverze. Tvrtka Piškornica d.o.o. za sanaciju otpada osnovana je 20. listopada 2014. godine. O događajima vezanim za ovu tvrtku izvještavali su svi koprivnički mediji, ali neki su osnovani tek nedavno stoga nisu Piškornicu pratili od njezinih početaka.

Jedini portal u Koprivnici koji slučaj Piškornica prati još od potpisivanja Ugovora o gradnji u ožujku 2009. godine je *ePodravina.hr*. Portal *ePodravina.hr* je od 2009. do 2020. objavila 365 tekstova u kojima se spominje Piškornica. Popratili su tako prve prosvjede građana i ekoloških udruga u vezi same izgradnje odlagališta, skupštine društva, javne rasprave o utjecaju Piškornice na okoliš, ostavke i nova imenovanja na pozicije, skandale sa sjednica i sl.

Međutim, izvještavanje koje ulazi u analizu je tek od kraja 2017. godine kada je na sjednici Skupštine društva Piškornice jednoglasno s pozicije direktora smijenjen Mladen Jozinović, nakon što je sam sebi isplatio više od milijun kuna bonusa i naknada. Portali *ePodravina.hr* i *Drava.info* na dan smjene Jozinovića, 20. studenoga 2017. objavili su po dva teksta. Prvi tekstovi na oba portala prenijeli su kako je s mjesta direktora smijenjen Mladen Jozinović te imenovan novi direktor, Mladen Ružman.⁵⁴ Tekst *ePodravine* je multimedijalan, sadržava mnoštvo fotografija i video dok portal *Drava.info* ima samo fotografije. Drugi tekst istog dana razlikovao se na portalima. *Drava.info* objavila je dugačak biografski tekst o novom direktoru Ružmanu⁵⁵, dok se *ePodravina.hr* osvrnula na predstavnike Građanske inicijative „Koprivnica kakvu zaslužujemo“ i „Zelena Piškornica“, koji su se okupili ispred zgrade županije neposredno uoči izvanredne sjednice na kojoj je Jozinović smijenjen. Predstavnici inicijativa iznijeli su svoje zahtjeve, a kao što su rekli, briga u vezi utjecaja Piškornice na okoliš ne prestaje te Jozinovićev bonus nije glavni problem tog odlagališta. Ivica Jakupić iz Inicijative skupina Udruge Zelena Piškornica predstavio je njihove zahtjeve, za koje smatra da su konstruktivni i izvedivi.⁵⁶ *Drava.info* ove je zahtjeve javnosti prenijela dva dana nakon *ePodravine*.⁵⁷ Kako portal *Drava.info* ima i svoju radijsku postaju - *Radio Drava*, 22.

⁵⁴ <https://epodravina.hr/video-odluka-pala-mladen-jozinovic-jednoglasno-smijenjen-poznat-novi-direktor-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.

⁵⁵ <https://drava.info/2017/11/mladen-ruzman-preuzima-upravljanje-piskornicom/> Pristupljeno 20. 7. 2020.

⁵⁶ <https://epodravina.hr/foto-video-jozinovic-smijenjen-no-aktivisti-ne-staju-evo-njihovi-zahjtevi-vezi-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.

⁵⁷ <https://drava.info/2017/11/devet-zahjteva-zelene-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.

studenoga 2017. u eteru je situaciju vezanu za Piškornicu komentirao Koprivničko-križevački župan Darko Koren.⁵⁸ Županove izjave za radio pretvorene su i u tekst na portalu što dokazuje povezanost dvije medijske platforme, što nije slučaj kod *ePodravine.hr*-a koja uz portal nema drugi povezani prateći medij. Nadalje, ostale aktivnosti vezane uz Piškornicu oba medija prenijela su podjednako te su popratili sva događanja i o njima izvještavali dok su bili aktualni.

Još jedan medij koji je izvještavao o situaciji u Koprivničkom Ivancu u zimi 2017. godine je portal *Danica.hr*. Međutim, način izvještavanja ovog portala razlikovao se od načina na koji su to radili portali *ePodravina.hr* i *Drava.info*. Naime, na portalu *Danica.hr* objave nisu kronološki poredane stoga je bilo teško pronaći objave iz 2017. godine. Možda ih nije napisano više, možda su u međuvremenu obrisani ali na ovom portalu pronađen je samo jedan tekst iz 2017. i to od 12. studenoga pod naslovom „Direktor smetlišta kod Koprivnice isplatio si je milijun kuna bonusa i to je najveća uvreda koju je Podravina doživjela“.⁵⁹ Tekst je napisan dijelom kao tipični komentar, ali uvelike se koristeći ironijskim i sarkastičnim pristupom, žargonizmima i lokalnim govorom. U samom naslovu Piškornica je nazvana smetlištem, dok se u drugim medijima o njoj pisalo kao odlagalištu otpada. Iako istog značenja, odlagalište otpada zvuči ljepše i prihvatljivije za medijski naslov. „Mladen Sve-je-po-propisima Jozinović (...)” primjer je rečenice koju bi netko sarkastičnu upotrijebio u neformalnom razgovoru. Zatim slijedi nekoliko rečenice: „Jozinović kao direktor tvrtke majke, priča se, zarađuje između 16.000 i 18.000 kuna neto. Govori se i kako ima pravo na naknadu za obavljanje funkcije direktora poduzeća Piškornica sanacije, koje je osnovano kako bi pružalo intelektualne i ostale usluge drugim lokalnim jedinicama i njihovim problematičnim smetlištima.“ Ovdje se radi o nagađanjima i neprovjerenim informacijama koje bi novinar mogao provjeriti te ponuditi javnosti precizne podatke. Također, članak je pun pretpostavki za što je dobar primjer istaknuta i podebljanja rečenica „A šutnja je uvijek znak odobravanja. I tihe kolaboracije. Ma što onaj tko šuti mislio o svemu. Zato se ovog časa mirne duše može reći da Koren, Čačić, Posavec, Kolar, Štimac i Jančevac podupiru sve ono što Jozinović radi“. Ukratko, tekst je napisan vrlo kritički, što između ostaloga i je jedna od dužnosti medija, dakle, propitkivati i osvijestiti čitalačku publiku, ali mogao se dosljednije koristiti novinarsko-publicistički stil pisanja kako bi to naposljetku sve skupa izgledalo profesionalnije.

⁵⁸ <https://drava.info/2017/11/darko-koren-cijela-prica-oko-piskornice-prozeta-je-politickim-obracunima/>
Pristupljeno 20. 7. 2020.

⁵⁹ <https://danica.hr/zasto-svi-sute-direktor-smetlista-kod-koprivnice-isplatio-si-je-milijun-kuna-bonusa-i-to-je-najveca-uvreda-koju-je-podravina-doživjela/> Pristupljeno 20. 7. 2020.

Mnogobrojni su prosvjedi održani protiv Piškornice, a najnoviji u lipnju ove godine. Ekološka Udruga Zelena Piškornica Koprivnički Ivanec 20. lipnja 2020. održala je mirni prosvjed pod geslom „Podravci su protiv izgradnje RCGO-a Piškornica“ na kojem su im se pridružili mještani Koprivničkog Ivanca, ali i županije. O prosvjedu su isti dan izvijestila dva koprivnička portala; *ePodravina.hr*⁶⁰ i *Drava.info*⁶¹. Oba su portala kroz svoje tekstove odgovorila na temeljena novinarska pitanja; tko, što, gdje, kada, kako i zašto, a *ePodravina.hr* je opet prednjačila u multimedijalnom obliku. Njen je tekst zadržavao i fotografije i video, dok je *Drava.info* uz tekst objavila samo fotografije. Ostali portali koji nisu spominjani u vijestima o Piškornici iz 2017., novijeg su datuma, stoga se njih analizira tek u sadašnjem kontekstu.

Iako *Danica.hr*, *Podravski.hr*, i *Klikaj.hr* imaju veći broj tekstova o Piškornici, o ovom prosvjedu ni jedan od tri navedena portala nije izvijestio. Portal *Glaspodravine.hr* u svom tekstu od 9. lipnja 2020.⁶² najavio je kako će se mirni prosvjed održati 20. lipnja s početkom u 11 sati, ali o održanom prosvjedu nije izvijestio. Važno je napomenuti kako je svih pet koprivničkih portala, osim portala *Klikaj.hr*, izvještavalo o događajima vezanim za bivšeg direktora Piškornice, Mladena Jozinovića. Portali *ePodravina.hr* i *Drava.info* postoje odavno stoga i situaciju prate otpočeka, a ostali su portali o Piškornici pisali kako su se postupno osnivali. Od odlaska s mjesta direktora, isplate bonusa i naknada samom sebi, lažiranja diplome do pokretanja istrage, podizanja optužnice i donošenja presude. Svi portali su otprilike slični u svome izvještavanju, osim portala *Danica.hr* čije su objave više otišle u smjeru kolumni i komentara, u kojima je vrlo izražena kritičnost i osobni stav novinara. Na portalu *Klikaj.hr* na temu Piškornice ne mogu se pronaći objave iz prošlih godina, već samo iz 2020. godine. O Mladenu Jozinoviću nije objavljen nijedan tekst.

⁶⁰ <https://epodravina.hr/foto-video-protivnici-piskornice-prosvjedovali-na-zrinskom-trgu-poslali-glasnu-poruku-politicarima/> Pristupljeno 7. 8. 2020.

⁶¹ <https://drava.info/2020/06/foto-prosvjed-protiv-izgradnje-rcgo-a-piskornica-odrzan-u-centru-koprivnice/> Pristupljeno 7. 8. 2020.

⁶² <https://www.glaspodravine.hr/zelena-piskornica-organizira-mirni-prosvjed-protiv-skladistenja-tudeg-smeca-u-podravini/> Pristupljeno 7. 8. 2020.

7.2. Specifičnost koprivničkih medija: modni kutak/lifestyle

Koprivnički mediji specifični su po jednoj vrlo neobičnoj navici. Gotovo svakodnevno objavljuju tekstove naslova „Pogledajte ovu ljepoticu“, „Pogledajte kako se ova dama obukla“, „Kako je samo to dobro skombinirala“ i sl. što je najizraženije na portalima *ePodravina.hr* i *Podravski.hr*. Rijetko kada se komentira i na slici može pronaći muškarac, uglavnom je riječ o ženama i to na prilično seksistički način. U naslovima i tekstovima dolazi do prividne intimizacije: „U ljetnom izdanju i mini lepršavoj haljinici Kristina izgleda savršeno“, a tko je Kristina, znaju samo poneki čitatelji. Sljedeći naslov glasi: „Iva je prava modna ikona, čim nogom kroči na ulicu iz jednog pogleda jasno je i zašto“, a tko je Iva – zna novinar. Također, u tekstovima je zastupljen dijalekt kojeg ne bi smjelo biti jer bi se novinari trebali držati novinarsko-publicističkog stila pri izvještavanju i informiranju javnosti. Postoje i tekstovi za koje uopće nije jasno što se njima htjelo reći i postići. Vrlo često opisuje se ono što čitatelji i sami mogu vidjeti na slici, što nikako nije potrebno jer je slika upravo i stavljena kako bi zamijenila određeni dio teksta. Ono što se može vidjeti na slici, nije potrebno dodatno opisivati u tekstu. U primjerima ispod mogu se pronaći neki od mnogobrojnih tekstova napisanih u ovom stilu.

Centar Koprivnice prepun je Koprivničanki i Koprivničanaca koji su subotnje prijepodne odlučili iskoristiti za druženje, ispijanje kave, odlazak na tržnicu, a mnogo je onih koji su se za izlazak u grad sredili, baš onak', pic-mic!

Pogledajte koga smo sve "ulovili" fotoaparatom.

Što više reći o Mariji Vargantolić a da već nije rečeno? Malo toga, ali vrijedi i ponoviti.

Sto puta smo ju fotkali, fotkat ćemo je i još sto puta jer jednostavno to zaslužuje. Svojim stilom i modnim kombinacijama definitivno se izdiže daleko iznad monotonije *fast fashiona* i svugdje istih odjevnih komada iz sličnih butik. Ona stvara nešto svoje.

Već smo zavrili u njen ormar i ispalo je senzacionalno. Iz njega je izvadila i ovu predivnu haljinu, koja je pravo ljeto u pokretu. Osjećaj koji ima za kombiniranje dodataka s odjećom je neponovljiv – sat, narukvica, torbica, sve djeluje kao da je dio istog kompleta, prirodno i nenametljivo.

Kao i uvijek, Marija je klasa za sebe!

Sve je stalo

epodravina.hr

Lijepa djeva zavidnog struka u bijeloj haljini prošetala gradom i svojom pojavom zaustavila ...

Lijepa djeva zavidnog struka u bijeloj haljini prošetala gradom i svojom pojavom zaustavila vrijeme

Duga raspuštena kosa, minimalistička torbica, sunčane naočale i ništa drugo ti nije potrebno kad imaš ovakav komad odjeće koji priča svoju priču!

Opušteno ljetno izdanje baš joj godi, a odabirom jednostavne haljine i vrpce kojom je istaknula zavidan struk, mlada dama napravila je pun pogodak! Kombinaciju je začinila sa smeđim natikačama koje su usklađene kako s bojom kose, tako i s velikim gumbima na haljini!

Duga raspuštena kosa, minimalistička torbica, sunčane naočale i ništa drugo ti nije potrebno kad imaš ovakav komad odjeće koji priča svoju priču!

Traper šos ne izlazi iz mode i drago nam je zbog toga

Podravski list
15 h •

Simpa Koprivničanka pokazala nam je i cool 'šlapice'.

Informacije o ovom web-mjestu

podravski.hr

Traper šos ne izlazi iz mode i drago nam je zbog toga - Podravski

Traper šos je svezremenski i vjerujemo da nikad neće biti modni "out". Vjerujemo da se s tim slaževi ova simpatična Koprivničanka u cool 'šlapicama'.

I nagrada za najoriginalniju torbicu odlazi u ruke djevojci...

PODRAVSKI LIST • 21. SRPNJA 2020. • 10:24

PODRAVSKI

Sve od glave do pete na ovoj je simpatičnoj djevojci stilski usklađeno, no ono što nas je oduševilo je torbica. Stvarno originalno. Dio redakcije odmah je pomislio: "Doboši!", dok je drugi dio na prvu rekao: "Čutura za rakiju!" Na što vas asocira?

Proveli smo još jedno jutro u prigorskoj metropoli. Križevčanke su i ovaj put pokazale kako drže do mode te su se zbigecale za šetnju prelijepim križevačkim središtem.

Mihael iz okolice Ludbrega, nakon što je bio uhićen i smješten u posebne prostorije Policijske postaje Ludbreg na zadržavanje, 'poludio' je i rukama istrgnuo umivaonik iz ležišta te ga bacio na tlo. Šteta koju je učinio procijenjena je na 760 kuna, a osim prekršajne prijave koju je zaradio, kazneno je prijavljen zbog oštećenja tuđe stvari.

Neso verovali v jedni od tvrtki kaj prodaju televizijske programe i pakete dok so dobili poruku od jednog svog klijenta. Kak već pogađate, dela se o ribiču, a tu je velika šansa da nekaj neje bilo v redu. Jedini razlog zakaj je te ribič popustil ženi da naruči toga programskoga paketa je zato kaj je med programi bil i kanal Lov i ribolov.

Čak je dal da se kupi i novi televizor za kojega je, dok ga je videl, rekel da so v njegvi mladosti i nekoja platna v kinu bili menša od toga televizora. No dobro, se je to pregotnol jer je bil kanal Lov i ribolov. Tak je naš Štefina dok je ne mogel iti na ribolov del toga kanala, i gledel i gledel... Čudil se kak v Illinoisu šarani letijo po zraku, onda je isto gledel kak Amerikanci rone i z rokami love soma.

Gledel je kak se love velke štuke Dunava, a strašno mu je bilo drago videti dok je bila neakva emisija z Drave. Makar je navek mrčal na te ribiče i njihovo skopo opremo i smejal se kak čudno govore ribiči dok se preseravaju na televiziji.

Vikal je ženi: Gledi ovoga kaj se šepuri, a prije tjen dan smo skupa petlitraka spraznili, neje znal kak se zove, a ve tu glumi neakvog voditelja – vikal je Štefina, a dok ga žena neje doživljavala, samo je mahnol z rokom i rekel: A kaj se ti razmeš...

Mislil je Štefina da ipak na ovom svetu imam neakvog reda, jel se je nešće setil napraviti kanala s ribolovom.

No onda, odjempot šok i nevjerica, a na ekranu mu je, dok je gledel emisiju o ribolovu pastrva na Zrmanji, došla strašna poruka: Poštovani, od 1. lipnja kanal Lov i ribolov više neće biti u našoj ponudi. Umjesto toga, nagradili smo vas sa dva dodatna kanala za odrasle...

Pisal je Štefina da on da ta dva kanala za odrasle, i da da i HBO, Arenu sport 1,2,3,4,5 i da nadoplati još 30 kuna, samo neg vrno Lov i riblov, al bezuspješno.

Ve Štefina ima prevelkoga televizora, dvogodišnjega ugovora za se moguće programe osim onoga jednoga kaj bi on gledel... a Štefinina žena ima garanciju da bo bar jempot na den čula: Jeb.l te tvoj ravni televizor i prošireni programski paket, da ta jeb.l, a kaj se toga tiče, ve gledi one programe za odrasle kaj sem dobil, jel kaj se mene tiče, jeba..no moreš samo na televiziji gledeti.

FOTO Ilustracija

Slike 7.1. Primjeri „nebitnih“ članaka na portalima *ePodravina* i *Podravski.hr*

7.3. Zaključak: koprivnički mediji

Koprivnički mediji pravovremeno i objektivno prate aktualna događanja u gradu i županiji. Još prije samog početka gradnje, Piškornicu je obilježio niz prosvjeda koji su se nastavili i nakon što je odlagalište izgrađeno. Novi problemi nastali su kada si je direktor Mladen Jozinović isplatio milijun kuna bonusa i naknada, a kasnije se ispostavilo i da je krivotvorio diplomu. Svi portali su izvještavali o događanjima, a kao najangažiraniji pokazali su se portali *ePodravina.hr* i *Drava.info*. Osobnim, vrlo slobodnim i kritički orijentiranim stilom pisanja istaknuo se novinar portala *Danica.hr*, Robert Mihaljević, čiji su tekstovi više u obliku kolumne i komentara nego informativnog članka. Iako naočigled vrlo objektivni, uočava se naklonost medija koje većinski financiraju grad (*Glas Podravine i Prigorja – Glaspodravine.hr – Radio Glas Podravine*) ili županija lokalnim političarima, dok su privatni mediji slobodniji u kritiziranju. Neki koprivnički mediji su specifični po jednoj neobičnoj navici. S ljepšim vremenom oni svakodnevno objavljuju slike prolaznika (uglavnom prolaznica) komentirajući njihov način oblačenja, ponašanja i sl., a koristeći se pritom prenaplašenim dijalektom. Taj dio možemo pripisati distrakciji sa seksističkim konotacijama.

8. Mediji na području grada Bjelovara

Kada je riječ o jednom manjem hrvatskom gradu i njegovim medijima, kao pozitivniji primjer na prvi pogled učinio se grad Bjelovar. Bjelovarski gradonačelnik Dario Hrebak je u svibnju 2019. godine predstavio besplatnu aplikaciju putem koje građani imaju transparentan uvid u isplate iz proračuna Grada Bjelovara. U aplikaciji „Proračun” mogu se vidjeti sve isplate pravnim i fizičkim osobama, kao i troškovi poput dnevnica svih zaposlenika Grada. Dio je to projekta „Grad Bjelovar - najtransparentniji grad u Hrvatskoj“, kojim se, po gradonačelnikovim riječima želi postići najveća moguća razina transparentnosti i spriječiti mogućnost za stranačko kadroviranje, nepotizam i zapošljavanje u Gradskoj upravi zbog „kupovanja“ izbornih glasova. Projektom se želi spriječiti dodjeljivanje poslova, donacija i drugih vrsta isplata po kriterijima političke ili rodbinske povezanosti, kao i neprimjereno trošenje proračunskih sredstava, ali i potaknuti građane na aktivniju suradnju s Gradskom upravom. Pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti, građanima je zajamčeno Ustavom RH. Stoga javna vlast, uz moralnu, ima i zakonsku dužnost pružati informacije o trošenju javnog novca.⁶³

Postoji, ipak, primjer koji narušava ukupnu dobru sliku grada i medija. Riječ je o *Bjelovarskom listu*, tjedniku u čijem je svakom broju, bilo to vezano uz tekstove ili ne, lik i djelo župana Bjelovarsko-bilogorske županije Damira Bajsa⁶⁴. *Bjelovarski list* u svakom je broju vidljivo pristran županu Damiru Bajsu, kao i portal *Bjelovarac.hr* te radijska postaja *Radio Terezija*.

Grad Bjelovar 2020. godine omogućio je financijska sredstva sljedećim medijima:

Radio Križevci	10.000,00
Slavonsko-brodsko TV	13.000,00
Prigorski.hr	15.000,00
Gradonacelnik.hr	20.000,00
Bjelovar-info Medij	44.000,00
Bjelovar live	50.000,00
Informativni centar – Hrvatska radio postaja Čazma d.d.	100.000,00
Informativni centar Bjelovar	110.000,00

⁶³ <https://www.liberal.hr/grad-bjelovar-dario-hrebak-transparentnost-bjelovar-javna-potrosnja-jls-hsls-856>
Pristupljeno 5. 7. 2020.

⁶⁴ <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unin%3A1928/datastream/PDF/view> Pristupljeno 5. 7. 2020.

043 Bjelovarsko bilogorski vjesnik	212.000,00
Mreža TV	228.000,00
Elektronički mediji: 579.000,00	UKUPNO: 791.000,00 kn
Tiskani mediji: 212.000,00	

Izvor: <https://transparentnost.bjelovar.hr/>

8.1. Alfa radio Bjelovar

Nekadašnji radio *BBR* pod današnjim nazivom *Alfa radio* dobio je koncesiju 1. lipnja 2019. na čijem je čelu od prvog dana Danijela Vusić. U redakciji su četiri magistra novinarstva, a uskoro će ih biti pet. Radio se financira prodajom oglasnog prostora, a direktorica Vusić naglašava kako ne postoji subvencioniranje iz Županije i Grada. Sadržaj radija dodatno prati njihov You Tube kanal, Facebook i web stranica.⁶⁵ Urednica programa radija je Slavica Trgovac Martan.

8.2. Bjelovar.info

Vlasnik portala tvrtka Bjelovar – info Medij, obrt za medijske usluge. Vlasnica, novinarka i urednica portala te voditeljica marketinga je Branka Sobodić.⁶⁶ Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji.

8.3. Bjelovarski list – Bjelovarac.hr – Radio Terezija

Bjelovarski list osnovan je 1949. godine. Vlasnik je tvrtka u privatnom vlasništvu, a samo vlasništvo se mijenjalo kroz godine. U redakciji radi osam novinara, od kojih je troje diplomiralo novinarstvo. Medij se financira prodajom novina i prodajom oglasnog prostora. Jedinice lokalne samouprave i regionalne uprave najčešće surađuju kroz godišnje ugovore o medijskom praćenju te putem objave natječaja i drugih vrsta oglasa. *Bjelovarski list* surađuje s Radio Terezijom i portalom *Bjelovarac.hr*.⁶⁷ *Radio Terezija* osnovana je 2006. godine. Vlasništvo se mijenjalo kroz godine, a danas je u 100% privatnom vlasništvu Zvezdana Crlenjaka. Također u istom vlasništvu je i Mozaik media d.o.o. kao nakladnik Bjelovarskog lista, jedinog županijskog tjednika te portala *Bjelovarac.hr*. Od školovanih novinara, u redakciji je samo jedna djelatnica novinarske struke te radi informativni program. *Radio*

⁶⁵ Danijela Vusić, direktorica Alfa radija 20. 7. 2020.

⁶⁶ <https://bjelovar.info/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

⁶⁷ Glavni urednik tjednika *Bjelovarski list* i portala *Bjelovarac.hr*, Igor Kokoruš 12. 8. 2020.

Terezija financira se iz prodaje medijskog prostora te proizvodnjom reklamnih audio spotova. Također, radijski program sufinancira se iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, Agencije za elektroničke medije. U subvencioniranju medijske djelatnosti sudjeluju i grad i županija.⁶⁸

8.4. *Bjelovar.live*

Portal osnovan 30. siječnja 2017. godine, suvlasnika, novinara i urednika Deana Vitanovića i Ivana Karačonyija⁶⁹ Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji. Nažalost, jer se u analizi izvještavanja o lokalnim temama ovaj portal pokazao kao jedan od relevantnijih u Bjelovaru.

8.5. *HTV (studio u Bjelovaru)*

U Bjelovaru su 6. srpnja 2016. Bjelovarsko-bilogorski župan Damir Bajs i tadašnji vršitelj dužnosti glavnoga ravnatelja Hrvatske radiotelevizije Siniša Kovačić potpisali ugovor o zakupu poslovnoga prostora za potrebe budućega HRT-ova dopisništva u Bjelovaru. U skladu s javnim natječajem ugovor o zakupu sklopljen je na pet godina, od 6. srpnja 2016. do 6. srpnja 2021. godine. Dopisništvo se nalazi na bjelovarskome Trgu Eugena Kvaternika i sastoji se od četiri prostorije ukupne površine od gotovo 135 četvornih metara.⁷⁰ Dopisništvo javnog medijskog servisa u Bjelovaru otvoreno je 30. rujna 2016. godine. HRT-ov je studio u Bjelovaru postojao dvadesetak godina, do 1. studenoga 2014. godine, kad je zatvoren zbog programa restrukturiranja Hrvatske radiotelevizije. Bilo je to značajno dopisničko i studijsko središte Hrvatske radiotelevizije s 23 zaposlenika te jedan od njezinih najvažnijih studija u vrijeme Domovinskoga rata. Iz njega su u svijet stizale ratne snimke i svjedočanstva s pakračkoga i lipičkoga bojišta.⁷¹

⁶⁸ Ana Šoš, v.d. direktorice 10. 8. 2020.

⁶⁹ <https://bjelovar.live/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

⁷⁰ <https://www.hrt.hr/342193/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-potpisala-ugovor-o-zakupu-prostora-za-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.

⁷¹ <https://www.hrt.hr/354333/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-otvorila-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.

8.6. *Klikni.hr*

Portal s radom započeo 15. prosinca 2019. u vlasništvu Miljenka Manjkasa. Na portalu su zaposlena dva školovana novinara, a financira se prodajom oglasnog prostora. Ovaj portal uz web lokaciju svoje novosti objavljuje i na svojoj Facebook stranici te također tvrde kako ih nitko ne subvencionira.⁷²

8.7. *Mreža TV (studio u Bjelovaru)*

Mreža TV regionalna je televizijska postaja u Hrvatskoj koja se spajanjem dviju lokalnih televizijskih stanica s područja Zagreba i Splita ujedinila u jednu pod nazivom *Mreža TV*. Pod imenom *Televizija Moslavina*, kao mala gradska televizija za područje grada Kutine počeli su emitirati 1996. godine da bi se kasnije preimenovali u Nezavisna televizija ili skraćeno samo kao *NeT*. *Mreža TV* emitira 18 sati programa, 35 vlastitih emisija dok ostalo čine serije i filmovi. Poznati po svojoj nezavisnoj produkciji i emitiranju programa kojeg se druge televizijske postaje nisu usudile emitirati. Broji 90 zaposlenih raspoređenih u sedam gradova Zagrebu, Splitu, Sisku, Zadru, Kutini, Bjelovaru i Krapini. Glavna produkcija programa je u Zagrebu.⁷³

8.8. *Superportal.hr*

Portal je s radom započeo 2017. godine pod 100% vlasništvom tvrtke Galea d.o.o. iz Bjelovara Dražena Kocijana. U redakciji nema školovanih novinara te se financira iz vlastitih prihoda uz naznaku da nitko ne sudjeluje u subvencioniranju. Povezani portal je i *Superradio.hr* te radijska postaja *Super radio*.⁷⁴

8.9. *Zvono.eu*

Portal aktivan od siječnja 2013. godine. Nakladnik je udruga *Informativna zvonjava*, a odgovorna osoba i glavni urednik Štefan Brajković.⁷⁵ Također, na portalu piše kako portal *Zvono.eu* čitateljima u dobroj namjeri nudi sadržaj i osigurava njegovo korištenje sve dok se ne krše pravila korištenja. *Zvono.eu* sastoji se od vlastitih sadržaja, sadržaja partnera i

⁷² Marketing portala *Klinkni.hr* 20. 7. 2020.

⁷³ <https://www.mreza.tv/mreza-tv-info/o-nama/> Pristupljeno 30. 4. 2020.

⁷⁴ Rubert Ruklić, novinar *Superportal.hr*-a 20. 7. 2020.

⁷⁵ <https://www.zvono.eu/impressum> Pristupljeno 12. 8. 2020.

oglašivača, sadržaja koje su kreirali posjetitelji te linkova na vanjske stranice.⁷⁶ Na više puta poslan upit, nisu htjeli dati dodatne informacije o svojoj redakciji.

8.10. 043 Bjelovarsko bilogorski vjesnik

Medij je osnovan 2017. i tada je imao sjedište u Bjelovaru, da bi se krajem 2019. godine sjedište premjestilo u Varaždin. Vlasnik medija je *Varaždinec d.d.* koji su vlasnici i Varaždinskih vijesti. Osoba za zastupanje je Mirko Jurič. Redakcija lista ima jednog školovanog novinara, ostalo su suradnici koji uz svoj redovan posao pišu o lokalnim temama. Medij se financira putem prodaje oglasnog prostora te suradnje s gradovima i općinama na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Novine se tiskaju u pet tisuća primjeraka i besplatne su za krajnjeg korisnika. Oni koji žele dostavu na kućnu adresu potrebno je uplatiti 75 kuna poštanskih troškova za godinu dana dostave (25 brojeva). List nema svoj portal, već se on oglašava na *Varaždinske-vijesti.hr*, gdje se može pretražiti arhiva svih brojeva u pdf formatu. Što se tiče oglašavanja, svaka najava broja ide na lokalne medije: *Radio Terezija*, *Alfa radio*, *Krugoval Garešnica*, *Radio Daruvar*, *Radio Grubišno Polje* i *Superradio Čazma*. Grad i Županija kroz medijsko praćenje njihovih aktivnosti sudjeluju u financiranju medijske djelatnosti.⁷⁷

⁷⁶ <https://www.zvono.eu/sekcija.php?i=2> Pristupljeno 12. 8. 2020.

⁷⁷ Glavni urednik tjednika 043Bjelovarsko bilogorski vjesnik, Slaven Klobučar 25. 8. 2020.

9. Izvještavanje o lokalnim temama u Bjelovaru

9.1. Opća bolnica Bjelovar i slučaj kirurga Davorina Diklića

Riječ je o slučajevima koji su prerasli lokalnu razinu i o kojima se pisalo u nacionalnim medijima. Davorin Diklić je 63-godišnji kirurg u bjelovarskoj Općoj bolnici optužen da je od 2003. do 2009. godine nesavjesnim liječenjem ugrozio živote dvoje pacijenata, dok ih je desetero preminulo nakon što ih je operirao. Zbog sporog pravosuđa, slučaj seže do dana današnjeg, a ako se skoro ne donese pravomoćna odluka o njegovoj krivici, Diklić bi mogao otići u mirovinu čime zabrana rada u bolnici postaje potpuno bespredmetna.⁷⁸

Na portalima *Superportal.hr* i *Bjelovar.info* nema članaka o Davorinu Dikliću, na portalima *Klikni.hr*, *Zvono.eu* i *Bjelovarac.hr* može se pronaći po jedan tekst, a na portalu *Bjelovar.live* čak tri teksta, po jedan u 2017., 2018. i 2020. godini. U redakcijski potpisanom tekstu⁷⁹ portala *Bjelovarac.hr* od 16. rujna 2017. sažeto je iznesen cijeli slučaj Diklić, međutim tu je sve stalo – novih članaka nema. Jedini tekst na portalu *Zvono.eu* je od 7. travnja 2019. pod naslovom „Postoje osobe koje vjeruju doktorima na kirurgiji“⁸⁰ napisan je u obliku ispovijesti pacijenta kojeg je dr. Diklić dva puta operirao i koji je oduševljen njegovom stručnošću i ljubaznošću. Pozitivan tekst koji ide u korist osuđivanom liječniku o kojem niti jedan portal nije pisao u sličnom kontekstu. Tekst je napisao Dejan Andov za kojeg iznad članka piše „Budući novinar Dejan Andov napisao je članak profesionalnije od mnogih iskusnih kolega, i Zvono ima to zadovoljstvo da prvo javno objavi rad jednog novinara u nastanku“, vjerojatno aludirajući na druge portale koji o Dikliću pišu negativno. U četvrtak, 28. svibnja 2020. godine ukinuta je oslobađajuća presuda iz 2017. kirurgu kojeg krive za oštećenje dva života i smrt 10 pacijenata, no ni o tome na Zvonu ne piše ništa. Mladi portal *Klikni.hr* istog dana kada je ukinuta oslobađajuća presuda, objavljuje kratki redakcijski tekst s tom informacijom.⁸¹ Kako je već spomenuto, na portalu *Bjelovar.live* stoje tri teksta na ovu temu i sve ih je napisao isti novinar – Ivan Karačony. Tekstovi iz 2017. i 2020. godine objavljeni su promptno po zbivanju, isti dan kada i u nacionalnim medijima^{82,83}, a tekst iz 2018. objavljen

⁷⁸ <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/ukinuta-oslobadajuca-presudu-kirurgu-iz-bjelovara-kojeg-krive-za-smrt-10-pacijenata-detalji-optuznice-su-mucni/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁷⁹ <https://bjelovarac.hr/najnovije/nepravomocna-presuda-doktor-davorin-diklic-konacno-docekao-presudu/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸⁰ <https://www.zvono.eu/ima-osoba-koji-vjeruju-doktorima-na-kirurgiji-603> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸¹ <https://www.klikni.hr/aktualno/2020/05/28/opet-na-pocetku-diklicu-iznova-krece-sudenje-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸² <https://bjelovar.live/osoboden-krivnje-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-nije-kriv-za-smrt-desetero-pacijenata-i-za-tesko-narusavanje-zdravlja-kod-jos-dvoje/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

28. ožujka, zabilježio je nešto što niti jedan drugi bjelovarski medij nije. Naime, dok iščekuje pravomoćnu presudu, bjelovarski kirurg Davorin Diklić dobio je priznanje struke i titulu primarijusa, najviše profesionalne titule u liječničkom zvanju. Koncizan i objektivni članak u kojem su izneseni sljedeći događaji: uhićenje u lipnju 2013. godine, podizanje optužnice Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru godinu i pol dana kasnije, oslobađajuća presuda u rujnu 2017. godine, ali i Diklićevo drugo djelovanje. Navedeno je kako svojevremeno u razdoblju od svije godine bio v.d. ravnatelja, kako se u svojoj karijeri stigao baviti i politikom, a kao istaknuti član HSS-a obavljao je brojne važne funkcije, od predsjednika bjelovarskog HSS-a ali i potpredsjednika Gradskog vijeća.⁸⁴ Kada je portal *Bjelovar.live* 28. svibnja 2020. godine objavio najnoviji podatak o slučaju Diklić i ukidanju oslobađajuće presude, postao je jedini od šest bjelovarskih portala koji je pravovremeno, objektivno i činjenično izvještavao o događanjima vezanima za Davorina Diklića.

Drugi slučaj ove bolnice je izgradnja nove zgrade čiji proces traje godinama. Za razliku od slučaja kirurga Diklića, o novoj zgradi bolnice su svi lokalni mediji neprestano pisali. Na svih šest portala može se pronaći niz članaka, od najave izgradnje, raspisivanju natječaja, stagnacije projekta do početka radova. U ovom slučaju, osobito se istaknuo *Superportal.hr* na kojem je svaki tekst potpisan imenom i prezimenom autora/novinara, dok je kod drugih portala većina potpisana redakcijski ili nisu potpisani uopće – što je na ovu temu bio čest slučaj na portalu *Bjelovar.live*. Portal *Bjelovarac.hr* ni u ovom slučaju nije ustuknuo od promoviranja Bjelovarsko-bilogorskog župana Damira Bajsa, stoga se u svakom tekstu spominje neka njegova izjava i stoji njegova slika. Također, na portalu *Bjelovarac.hr* postoji niz tekstova s naslovima poput „Bez župana Damira Bajsa ne bi bilo ni nove bolnice“ ili „U praksi još nismo vidjeli župana poput Damira Bajsa“. Na ostalim portalima ovakvih naslova nema.

⁸³ <https://bjelovar.live/ukinuta-oslobadajuca-presuda-bjelovarskom-kirurgu-ponovno-ce-se-suditi-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸⁴ <https://bjelovar.live/priznanje-struke-dok-iscekuje-pravomocnu-presudu-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-postao-primarijus/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

9.2. Lokalni izbori 2017. godine i slučaj tjednika Bjelovarski list

Uoči lokalnih izbora 2017. godine, *Bjelovarski list* objavio je 18. travnja tekst pod naslovom „U Bjelovaru je najneizvjesnije, ali je i najizgledniji drugi krug“ u kojem navode rezultate istraživanja agencije *Ipsos plus* o političkim preferencijama birača na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Gradski odbor HDZ-a reagirao je na ovaj tekst ovako: „Prije svega želimo skrenuti pažnju na nekoliko činjenica koje u samom početku ukazuju da su članak pisali, potom i objavili potpuni neprofesionalci. Minimum novinarskog rada trebala bi biti provjera činjenica i podataka ukoliko, već ne postoji objektivnost nego samo subjektivnost i vlastite preferencije, te neznanje o temi o kojoj se piše. Stoga oni koji su pisali članak trebali bi barem znati da se agencija s kojom su radili istraživanje ne zove *Ipsos puls*, već je naziv agencije *Ipsos*. Također, neki minimum bi bio provjeriti kada su kandidati istaknuli potencijalne kandidature, jer u tom slučaju bi saznali da se jedan od njihovih favoriziranih kandidata u „utrku“ uključio tek sredinom ožujka, a da je istraživanje provedeno u veljači. Nadalje, čini se da su se „zanijeli“ kad su izmišljali rejtinge političkih stranaka i njihovih vođa, tako su neke podatke doveli do samog „svjetskog čuda“. No, bez obzira na brojke, pobjednike i gubitnike, sam rezultat, ono što žalosti jest obmanjivanje javnosti, manipulacija, podcjenjivanje Bjelovarčana, stanovnika Bjelovarsko – bilogorske županije. Zar ste uistinu mislili da nitko neće primijetiti nebuloze koje ste napisali, zar uistinu mislite da su svi neuki, polupismeni, da baš nitko neće primijetiti ništa? Legalno je i legitimno imati svoje kandidate, favorite, ideale koji nas vode prema cilju, ali nije legalno lagati, varati, obmanjivati, i to svoje čitatelje, osobe koje kupuju vaše novine, koje vam u konačnici u određenom smislu i vjeruju. Ne znamo jeste svjesni da ste ovim člankom, plaćenim oglasom koji obmanjuje čitatelje s falsificiranim i lažnim anketama najviše naštetili sami sebi, da ste izgubili vjerodostojnost, da ste pokazali pristranost, te da ste uvrijedili, ponizili i podcijenili sve nas. Također, želimo naglasiti da neistinitim i tendencioznim člancima svakako ne pridonosite poštenoj političkoj borbi, kao i nepristranosti medija, već potičete naše sugrađane na još manji odaziv na birališta, te potpuno rušite sliku o neovisnim, nepotplaćenim i objektivni medijima. U konačnici za svoje postupke odgovarat ćete čitateljima, a ako niste u stanju objavljivati istinu, onda se barem odmaknite od potpune laži, onda bar glumite objektivnost, pa idući puta kad budete objavljivali anketu,

barem malo inteligentnije posložite rezultate, naučite naziv agencije s kojom radite istraživanje, provjerite tko su kandidati i kada su istaknuli svoje kandidature.“⁸⁵

Dan nakon objave teksta, kandidat za gradonačelnika Grada Bjelovara, Ante Topalović, poslao je upit agenciji *Ipsos* da se očituje o prikazanim rezultatima. Agencija je poslala odgovor kako je anketa uistinu provedena, ali rezultati prikazani u tekstu ne odgovaraju rezultatima istraživanja, čime je potvrđeno da su prekršeni standardi istine i točnosti.⁸⁶ Novinar svojevolumnim dodavanjem glasova određenim kandidatima ukazuje na vlastitu naklonost, čime je narušen peti standard profesionalnog novinarstva, standard nepristranosti.

9.3. Zaključak: bjelovarski mediji

Zbog Hrebakove „transparentnosti“ pretpostavka je bila kako je Bjelovar primjer grada u kojem mediji i politika dobro funkcioniraju. Pretpostavka se nije ispostavila posve netočnom, ali očekivanja nisu ispunjena. Bjelovar uistinu, u odnosu na Viroviticu i Koprivnicu je politički i ekonomski transparentniji, ali medijsku nepristranost narušio je slučaj tjednika *Bjelovarski list* koji na vrlo očit način promovira lik i djelo Bjelovarsko-bilogorskog župana Damira Bajsa, tako što njegova slika u ovim novinama stoji i kada o njemu u tekstu uopće nije riječ. Teško je zamisliti kako je ijedan političar posve „čist“ pa tako i bjelovarski gradonačelnik, međutim o njemu bjelovarski mediji nisu pisali s negativnim konotacijama. Štoviše, tekstovi na portalima koji nisu bjelovarski poput *Telegram.hr*-a i *Liberal.hr*-a objavili su tekstove koji ne dovode u pitanje Hrebakovu transparentnost. *Telegram.hr* kaže „Zbilja se pojavio političar koji rješava uhljebe, objavljuje sve svoje troškove, uvodi rad za socijalnu pomoć“⁸⁷, a *Liberal.hr* u tekstu sarkastičnog naslova „Dežulović razvalio Hrebaka! Našao mu je mrlju od koje će se teško oprati...“⁸⁸, a ta mrlja je to što je Hrebak po struci policajac. Za slučaj kirurga koji je ugrozio mnoge živote zainteresirali su se nacionalni mediji, a dva lokalna bjelovarska medija na tu temu nisu napisala nijedan članak. Tri portala su napisala samo po jedan članak, a samo na jednom portalu su tri članka. Tekstovi koji su o ovoj temi objavljeni na bjelovarskim portalima, svi su u kontekstu neopozive krivnje bjelovarskog kirurga, osim na portalu *Zvono.eu* koji je napisao jedan tekst i do u korist liječnika. Očekivan je puno veći interes i angažman svih lokalnih medija.

⁸⁵ <https://grad-bjelovar.com/bjelovar/reakcija-na-clanak-u-bjelovaru-je-najneizvjesnije-ali-je-i-najizgledniji-dr?fbclid=IwAR1MWzoGwCozm6ieCddckz5u8OR6Kg5pFjYzZteVyX4FTxTaPmkFQSuxj6A> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸⁶ <https://www.facebook.com/hdzbjelovar/posts/282496088872648/> Pristupljeno 10. 8. 2020.

⁸⁷ <https://www.telegram.hr/price/zbilja-se-pojavio-politicar-koji-rjesava-uhljebe-objavljuje-sve-svoje-troskove-uvodi-rad-za-socijalnu-pomoc/> Pristupljeno 5. 9. 2020.

⁸⁸ <https://www.liberal.hr/boris-dezulovic-dario-hrebak-hsls-408> Pristupljeno 5. 9. 2020.

10. Zaključak

Istinitost, poštenje, točnost, uravnoteženost i nepristranost temelj su suvremenog novinarstva. Nepristranost se, nažalost, pokazala kao najmanje zastupljen koncept u kreiranju medijskog sadržaja na lokalnoj razini na primjerima triju gradova istraženih u ovome radu.

Tri hipoteze ovog diplomskog rada u potpunosti su potvrđene, dok su ostale dvije potvrđena djelomično. Prva hipoteza o medijskom zastupanju različitih političkih opcija i druga hipoteza o očiglednom utjecaju politike na medije, potvrdile su se već u teorijskom dijelu kroz stručnu literaturu, a potom i istraživanjem. Treća hipoteza koja glasi „U Virovitici je, u odnosu na druge razmatrane gradove kontrola medija od strane lokalnih političara najistaknutija“ također je potvrđena i to na sljedeći način: u Virovitici imamo slučaj županijskog glasila, portala *Icv.hr*, koji o lokalnim političarima (HDZ) i njihovim obiteljima nikada ne pišu u negativnom kontekstu, kolikogod mediji na drugim razinama izvještavali o njihovim nejasnim, nelogičnim ili sumnjivim postupcima. Negativni komentari čitatelja na tekstove mahom se brišu, a mnogima je komentiranje i onemogućeno. S druge strane je portal *Virovitica.net* koji radi sve ono što *Icv.hr* ne radi, ali isto tako u vrijeme izbora ovaj portal u zaglavlju svoje stranice promovira SDP. Uz to, imaju velik problem s jezikom i nekorištenjem novinarsko-publicističkog stila. U malom gradu na sjeveroistoku Hrvatske vlada apsolutna kontrola medija, a oni koji kontroli otmu, izloženi su otvorenim prijetnjama od strane članova lokalne samouprave.

Četvrta hipoteza glasi „U Koprivnici su mediji objektivni, iako je vlasnik nekih medija bivši političar i vladin dužnosnik.“ Hipoteza je istovremeno potvrđena i opovrgnuta. Potvrđena je tako što u Koprivnici jedan od glavnih medija, portal *Drava.info*, vodi bivši saborski zastupnik i potpredsjednik u Vladi Ive Sanadera, Damir Polančec, optužen za umiješanost u aferi *Spice* u vezi Podravke, a unatoč brojnim kompromisima i neprincipijelnostima utjecaj politike na ovaj medij nije očit. Ne znači da ga možda nema, ali objektivnim i pravovremenim izvještavanjem ovaj portal ostavlja dojam relevantnog medija. Hipoteza je opovrgnuta u dijelu opće objektivnosti svih medija u Koprivnici jer, iako to rade na mudriji način od primjerice virovitičkog *Icv.hr*-a, osjeća se ublažavanje i opravdavanje eventualno lošijih postupaka lokalnih političara u medijima koje većinski financiraju grad ili županija.

Peta hipoteza koja glasi „Bjelovar je pozitivan primjer manjeg grada u kojem politika i mediji dobro funkcioniraju“ ispostavila se točnom kroz političku i ekonomsku transparentnost

i gradonačelnika Darija Hrebaka koji je uspostavom aplikacije za pregled isplata iz državnog proračuna i mudrijim pristupom stekao dobru reputaciju u medijima. Hipoteza se pokazala netočnom u pogledu medijske objektivnosti kroz primjer tjednika *Bjelovarski list*, u čijim tekstovima stoji slika župana Bjelovarsko-bilogorske županije, Damira Bajsa i kada o njemu u tekstu uopće nije riječ. Također, naklonost županu uviđa se i na medijima koji su povezani s tjednikom *Bjelovarski list - Bjelovarac.hr* i *Radio Terezija*.

Zaključujemo kako su gradski i županijski mediji pristraniji u odnosu na privatne medije. Portali koje većinski financiraju županija ili grad, o lokalnim političarima koji su na vlasti pišu isključivo u pozitivnom kontekstu. Inkriminirajuće stvari se ne iznose, o njima se ne piše ili ako se piše, onda taj tekst izgleda kao opravdavanje političara i političkih postupaka.

Na kraju svega zaključujemo i kako bi „za dobro uravnotežen medijski ekosustav normalna vještina bila jednostavno odbaciti navučenu priču ili aktivno je opovrgnuti. No, kulturni i komercijalni model medija koji su preuzeli priču nije bio usmjeren na stvaranje objektivnog novinarstva. Osmišljen je za stvaranje bijesa kod svojih čitatelja i gledatelja te da bude nagrađen klikovima i pregledima. Usmjeren je da stvara osjećaj nas protiv njih” (Benkler, Faris, Roberts 2018:233).

U Koprivnici, 21. 9. 2020.

Katarina Cvitić

Sveučilište
SjeverSVEUČILIŠTE
SJEVERIZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, KATARINA CUITIC' (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom medije u Univerzitetu, kopiranjem i dijelovima (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Katarina Cuitic'
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, KATARINA CUITIC' (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom medije u Univerzitetu, kopiranjem i dijelovima (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Katarina Cuitic'
(vlastoručni potpis)

11. Literatura

Knjige:

- [1] Hromadžić, Hajrudin. 2014. *Medijska konstrukcija društvene zbilje: Socijalno-ideološke implikacije produkcije medijskog spektakla*. AGM. Zagreb.
- [2] Street, John. 2003. *Masovni mediji, politika i demokracija*. Politička misao. Zagreb.
- [3] Tomić, Zoran. 2017. *Politički odnosi s javnošću*. Synopsis. Zagreb – Sarajevo.
- [4] Vujević, Miroslav. 2001. *Politička i medijska kultura u Hrvatskoj*. Školska knjiga. Zagreb.
- [5] Benkler, Yochai; Faris, Robert; Roberts, Hal. 2018. *Network propaganda: Manipulation, disinformation, and radicalization in American politics*. NY: Oxford University Press. New York.
- [6] Terzis, Georgios. 2008. *European Media Governance: National and Regional Dimensions*. Intellect Books. Bristol, UK.

Završni rad:

- [7] Marčinković, Deni. 2017. (Ne)poštivanje standard profesionalnog novinarstva u tjednicima Bjelovarsko-bilogorske županije

Internetski izvori:

- [8] <https://www.hnd.hr/forum-a-novinarstvo-novinarstvo-mora-biti-slobodno-i-neovisno-radi-dobrobiti-drustva> Pristupljeno 1. 7. 2020.
- [9] <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [10] <https://hnd.hr/pasko-bilic-medijski-pluralizam-nije-pitanje-stranackog-opredjeljenja-vec-pitanje-demokratskog-dosega> Pristupljeno 6. 8. 2020.
- [11] https://www.novolist.hr/Vijesti/Hrvatska/Medunarodni-medijski-strucnjaci-Politicari-onemogucavaju-kriticko-novinarstvo-u-Hrvatskoj-najocitije-na-HRT-u/?meta_refresh=true Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [12] <https://faktograf.hr/2016/06/24/javni-mediji-hrt-hasanbegovic/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [13] <https://www.hnd.hr/samo-cudo-moze-spasiti-javnu-televiziju-i-radio> Pristupljeno 17. 6. 2020.

- [14] <https://faktograf.hr/2016/03/18/ladislav-ilcic-politika-po-zakonu-utjece-javne-medije/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [15] <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=57427> Pristupljeno 21. 6. 2020.
- [16] <https://www.bib.irb.hr/170083> Pristupljeno 21. 6. 2020.
- [17] <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [18] <https://www.hnd.hr/reporteri-bez-granica-2018-godine-u-svijetu-ubijeno-80-novinarar> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [19] <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/novogodisnji-docek-na-times-squareu-u-znaku-medijskih-sloboda-20181230> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [20] <https://www.index.hr/vijesti/clanak/americki-drzavni-tajnik-ubojice-khashoggija-moraju-odgovarati/2056130.aspx> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [21] <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/napad-na-redakciju-capital-gazette-ubica-pucao-kroz-staklena-vrata-i-usmrtio-pet-osoba/180629002#8> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [22] https://hr.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Kuciak Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [23] https://www.novilist.hr/vijesti/svijet/bugarska-istrazivacka-novinararka-brutalno-silovana-i-ubijena-smrt-su-izazvali-udarci-u-glavu-i-gusenje/?meta_refresh=true Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [24] https://hr.wikipedia.org/wiki/Daphne_Caruana_Galizia Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [25] <http://www.forum.tm/vijesti/tragovi-istrage-ubojstva-malteske-novinarke-vode-do-crnogorske-vjetroelektrane-7472> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [26] <https://www.vecernji.hr/vijesti/desetero-ljudi-ubijeno-u-napadu-na-redakciju-pariskog-lista-982853> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [27] <https://www.express.hr/top-news/gdje-su-danas-ubojice-ive-pukanica-18177> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [28] https://www.virovitica.net/kirin-novinarima-uzalud-vam-trud-sviraci-zaustavit-cu-vas-pravinim-putem-a-jel/32606/?fbclid=IwAR1-JC_zdzNgTeDsV8qpg7S7QSEhdme_CG8vXW2VCLwC47ZnSOx1MFXKqjA Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [29] <https://www.hnd.hr/kirin-novinarima-uzalud-vam-trud-sviraci-zaustavit-cu-vas-pravinim-putem-a-jel> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [30] <https://www.hnd.hr/hnd-najostrije-osuduje-prijetnje-novinaru-ivanu-zadi-i-portalu-virovitica-net1> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [31] <https://www.vecernji.hr/vijesti/josip-akic-ima-je-pet-prekrsajnih-prijava-dva-sina-krenula-tim-stopama-1294218> Pristupljeno 29. 4. 2020.

- [32] <https://virovitica.info/> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [33] <http://www.vpz.hr/> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [34] https://hr.wikipedia.org/wiki/Plava_Vinkova%C4%8Dka Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [35] https://www.telegram.hr/politika-kriminal/telegram-doznaje-pritvoren-sin-josipa-dakica-pijan-prijetio-policijcima-znate-li-ko-sam-ja-svi-cete-dobiti-otkaz/?fbclid=IwAR3ghx3Dafvb9FY8BGTP5FVFSHJigLCZMG9o_WgxR4T3eknZJxJUuarR8w Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [36] <https://www.virovitica.net/percepcija-dakicevih-nista-nam-ne-mozete-svi-cete-dobiti-otkaz-popusite-k/33643/?fbclid=IwAR3pD-cgdmwDUc68cqZK3HxQ6OPQtJ-dKsAake0ye3Vw2SSjIQEXzaDkI1Y> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [37] <https://www.virovitica.net/mali-dakic-pod-zalog-kredita-dao-pravo-gradnje/33617/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [38] https://www.virovitica.net/unatoc-svim-aferama-prostackim-ispadima-i-nizu-kaznenih-prijava-plenkovic-ga-i-dalje-zeli-u-saboru/33634/?fbclid=IwAR2PR-od92LF8j7iuFnODPGON_4gbZf5eHsIO_J2r41RH7ZKg13L9i8uCo Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [39] <https://www.icv.hr/2019/11/pijan-pregazio-biciklista-i-pobjegao-nepravomocno-osloboden/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [40] <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [41] <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [42] <https://www.virovitica.net/objavljujemo-zatjev-za-ispravak-spornih-informacija-u-tekstu-o-ukidanju-oslobadajuće-presude-bruni-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklistu/33633/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [43] <https://danica.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [44] <https://podravski.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [45] <https://www.glaspodravine.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [46] <https://www.jutarnji.hr/globus/politika/poslovni-procvat-zaboravljenog-vicepremijera-dok-ceka-pravomocnu-presudu-u-slucaju-spice-uspjesno-je-razvio-nekoliko-biznisa-8096525> Pristupljeno 16. 6. 2020.
- [47] <https://rkc.hr/o-nama/> Pristupljeno 9. 8. 2020.

- [48] <http://www.vtv.hr/o-nama> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [49] <https://epodravina.hr/video-odluka-pala-mladen-jozinovic-jednoglasno-smijenjen-poznat-novi-direktor-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [50] <https://drava.info/2017/11/foto-mladen-jozinovic-je-smijenjen-imenovan-je-novi-direktor-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [51] <https://drava.info/2017/11/mladen-ruzman-preuzima-upravljanje-piskornicom/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [52] <https://epodravina.hr/foto-video-jozinovic-smijenjen-no-aktivisti-ne-staju-evo-njihovi-zahjtevi-vezi-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [53] <https://drava.info/2017/11/devet-zahjteva-zelene-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [54] <https://drava.info/2017/11/darko-koren-cijela-prica-oko-piskornice-prozeta-je-politickim-obracunima/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [55] <https://danica.hr/zasto-svi-sute-direktor-smetlista-kod-koprivnice-isplatio-si-je-milijun-kuna-bonusa-i-to-je-najveca-uvreda-koju-je-podravina-doživjela/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [56] <https://epodravina.hr/foto-video-protivnici-piskornice-prosvjedovali-na-zrinskom-trgu-poslali-glasnu-poruku-politicarima/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [57] <https://drava.info/2020/06/foto-prosvjed-protiv-izgradnje-rcgo-a-piskornica-održan-u-centru-koprivnice/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [58] <https://www.glaspodravine.hr/zelena-piskornica-organizira-mirni-prosvjed-protiv-skladistenja-tudeg-smeca-u-podravini/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [59] <https://www.liberal.hr/grad-bjelovar-dario-hrebak-transparentnost-bjelovar-javna-potrosnja-jls-hsls-856> Pristupljeno 5. 7. 2020.
- [60] <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unin%3A1928/datastream/PDF/view> Pristupljeno 5. 7. 2020.
- [61] <https://043-bjelovarski.hr/images/pdf-izdanje/BBT85.pdf> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [62] <https://www.zvono.eu/impressum> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [63] <https://www.zvono.eu/sekcija.php?i=2> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [64] <https://bjelovar.live/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [65] <https://bjelovar.info/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [66] <https://www.hrt.hr/342193/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-potpisala-ugovor-o-zakupu-prostora-za-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.
- [67] <https://www.hrt.hr/354333/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-otvorila-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.

- [68] <https://www.mreza.tv/mreza-tv-info/o-nama/> Pristupljeno 30. 4. 2020.
- [69] <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/ukinuta-oslobadajuca-presudu-kirurgu-iz-bjelovara-kojeg-krive-za-smrt-10-pacijenata-detalji-optuznice-su-mucni/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [70] <https://bjelovarac.hr/najnovije/nepravomocna-presuda-doktor-davorin-diklic-konacno-docekao-presudu/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [71] <https://www.zvono.eu/ima-osoba-koji-vjeruju-doktorima-na-kirurgiji-603> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [72] <https://www.klikni.hr/aktualno/2020/05/28/opet-na-pocetku-diklicu-iznova-krece-sudenje-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [73] <https://bjelovar.live/osoboden-krivnje-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-nije-kriv-za-smrt-desetero-pacijenata-i-za-tesko-narusavanje-zdravlja-kod-jos-dvoje/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [74] <https://bjelovar.live/ukinuta-oslobadajuca-presuda-bjelovarskom-kirurgu-ponovno-cese-suditi-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [75] <https://bjelovar.live/priznanje-struke-dok-iscekuje-pravomocnu-presudu-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-postao-primarius/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [76] <https://grad-bjelovar.com/bjelovar/reakcija-na-clanak-u-bjelovaru-je-najneizvjesnije-ali-je-i-najizgledniji-dr?fbclid=IwAR1MWzoGwCozm6ieCddckz5u8OR6Kg5pFjYzZteVyX4FTxTaPmkFQSuxj6A> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [77] <https://www.facebook.com/hdzbjelovar/posts/282496088872648/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [78] <https://www.hnd.hr/forum-a-novinarstvo-novinarstvo-mora-biti-slobodno-i-neovisno-radi-dobrobiti-drustva> Pristupljeno 1. 7. 2020.
- [79] <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [80] <https://hnd.hr/pasko-bilic-medijski-pluralizam-nije-pitanje-stranackog-opredjeljenja-vec-pitanje-demokratskog-dosega> Pristupljeno 6. 8. 2020.
- [81] https://www.novilist.hr/Vijesti/Hrvatska/Medunarodni-medijski-strucnjaci-Politicari-onemogucavaju-kriticko-novinarstvo-u-Hrvatskoj-najocitije-na-HRT-u/?meta_refresh=true Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [82] <https://faktograf.hr/2016/06/24/javni-mediji-hrt-hasanbegovic/> Pristupljeno 17. 6. 2020.

- [83] <https://www.hnd.hr/samo-cudo-moze-spasiti-javnu-televiziju-i-radio> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [84] <https://faktograf.hr/2016/03/18/ladislav-ilcic-politika-po-zakonu-utjece-javne-medije/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [85] <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=57427> Pristupljeno 21. 6. 2020.
- [86] <https://www.bib.irb.hr/170083> Pristupljeno 21. 6. 2020.
- [87] <https://hnd.hr/pasko-bilic-medijski-pluralizam-nije-pitanje-stranackog-opredjeljenja-vec-pitanje-demokratskog-dosega> Pristupljeno 6. 8. 2020.
- [88] <https://rsf.org/> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [89] <https://www.hnd.hr/reporteri-bez-granica-2018-godine-u-svijetu-ubijeno-80-novinara> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [90] <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/novogodisnji-docek-na-times-squareu-u-znaku-medijskih-sloboda-20181230> Pristupljeno 17. 6. 2020.
- [91] <https://www.index.hr/vijesti/clanak/americki-drzavni-tajnik-ubojice-khashoggija-moraju-odgovarati/2056130.aspx> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [92] <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/napad-na-redakciju-capital-gazette-ubica-pucao-kroz-staklena-vrata-i-usmrtio-pet-osoba/180629002#8> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [93] https://hr.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Kuciak Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [94] https://www.novilist.hr/vijesti/svijet/bugarska-istrazivacka-novinarka-brutalno-silovana-i-ubijena-smrt-su-izazvali-udarci-u-glavu-i-gusenje/?meta_refresh=true Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [95] https://hr.wikipedia.org/wiki/Daphne_Caruana_Galizia Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [96] <http://www.forum.tm/vijesti/tragovi-istrage-ubojstva-malteske-novinarke-vode-do-crnogorske-vjetroelektrane-7472> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [97] <https://www.vecernji.hr/vijesti/desetero-ljudi-ubijeno-u-napadu-na-redakciju-pariskog-lista-982853> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [98] <https://www.express.hr/top-news/gdje-su-danas-ubojice-ive-pukanica-18177> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [99] https://www.virovitica.net/kirin-novinarima-uzalud-vam-trud-sviraci-zaustavit-cu-vas-pravinim-putem-a-jel/32606/?fbclid=IwAR1-JC_zdzNgTeDsV8qpg7S7QSEhdme_CG8vXW2VCLwC47ZnSOx1MFXKqjA Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [100] <https://www.hnd.hr/kirin-novinarima-uzalud-vam-trud-sviraci-zaustavit-cu-vas-pravinim-putem-a-jel> Pristupljeno 3. 8. 2020.

- [101] <https://www.hnd.hr/hnd-najostrije-osuduje-prijetnje-novinaru-ivanu-zadi-i-portalu-virovitica-net1> Pristupljeno 3. 8. 2020.
- [102] <https://www.vecernji.hr/vijesti/josip-akic-ima-je-pet-prekrsajnih-prijava-dva-sina-krenula-tim-stopama-1294218> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [103] <https://virovitica.info/> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [104] <http://www.vpz.hr/> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [105] https://hr.wikipedia.org/wiki/Plava_Vinkova%C4%8Dka Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [106] https://www.telegram.hr/politika-kriminal/telegram-doznaje-pritvoren-sin-josipa-dakica-pijan-prijetio-policijcima-znate-li-ko-sam-ja-svi-cete-dobiti-otkaz/?fbclid=IwAR3ghx3Dafvb9FY8BGTp5FVFSHJigLCZMG9o_WgxR4T3eknZJxJUuarR8w Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [107] <https://www.virovitica.net/percepcija-dakicevih-nista-nam-ne-mozete-svi-cete-dobiti-otkaz-popusite-k/33643/?fbclid=IwAR3pD-cgdmwDUc68cqZK3HxQ6OPQtJ-dKsAake0ye3Vw2SSjIQEXzaDkI1Y> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [108] <https://www.virovitica.net/mali-dakic-pod-zalog-kredita-dao-pravo-gradnje/33617/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [109] https://www.virovitica.net/unatoc-svim-aferama-prostackim-ispadima-i-nizu-kaznenih-prijava-plenkovic-ga-i-dalje-zeli-u-saboru/33634/?fbclid=IwAR2PR-od92LF8j7iuFnODPGON_4gbZf5eHsIO_J2r41RH7ZKg13L9i8uCo Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [110] <https://www.icv.hr/2019/11/pijan-pregazio-biciklista-i-pobjegao-nepravomocno-osloboden/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [111] <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [112] <https://www.virovitica.net/zupanijski-sud-u-splitu-ukinuo-oslobadajucu-presudu-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklista-i-pobjegao-s-mjesta-nesrece/33608/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [113] <https://www.virovitica.net/objavljujemo-zatjev-za-ispravak-spornih-informacija-u-tekstu-o-ukidanju-oslobadajuce-presude-bruni-perkecu-koji-je-usmrtio-biciklistu/33633/> Pristupljeno 20. 6. 2020.
- [114] <https://danica.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [115] <https://podravski.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [116] <https://www.glaspodravine.hr/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

- [117] <https://www.jutarnji.hr/globus/politika/poslovni-procvat-zaboravljenog-vicepremijera-dok-ceka-pravomocnu-presudu-u-slucaju-spice-uspjesno-je-razvio-nekoliko-biznisa-8096525> Pristupljeno 16. 6. 2020.
- [118] <https://rkc.hr/o-nama/> Pristupljeno 9. 8. 2020.
- [119] <http://www.vtv.hr/o-nama> Pristupljeno 29. 4. 2020.
- [120] <https://epodravina.hr/video-odluka-pala-mladen-jozinovic-jednoglasno-smijenjen-poznat-novi-direktor-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [121] <https://drava.info/2017/11/foto-mladen-jozinovic-je-smijenjen-imenovan-je-novi-direktor-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [122] <https://drava.info/2017/11/mladen-ruzman-preuzima-upravljanje-piskornicom/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [123] <https://epodravina.hr/foto-video-jozinovic-smijenjen-no-aktivisti-ne-staju-evo-njihovi-zahjtevi-vezi-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [124] <https://drava.info/2017/11/devet-zahjteva-zelene-piskornice/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [125] <https://drava.info/2017/11/darko-koren-cijela-prica-oko-piskornice-prozeta-je-politickim-obracunima/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [126] <https://danica.hr/zasto-svi-sute-direktor-smetlista-kod-koprivnice-isplatio-si-je-milijun-kuna-bonusa-i-to-je-najveca-uvreda-koju-je-podravina-doživjela/> Pristupljeno 20. 7. 2020.
- [127] <https://epodravina.hr/foto-video-protivnici-piskornice-prosvjedovali-na-zrinskom-trgu-poslali-glasnu-poruku-politicarima/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [128] <https://drava.info/2020/06/foto-prosvjed-protiv-izgradnje-rcgo-a-piskornica-održan-u-centru-koprivnice/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [129] <https://www.glaspodravine.hr/zelena-piskornica-organizira-mirni-prosvjed-protiv-skladistenja-tudeg-smeca-u-podravini/> Pristupljeno 7. 8. 2020.
- [130] <https://www.liberal.hr/grad-bjelovar-dario-hrebak-transparentnost-bjelovar-javna-potrosnja-jls-hsls-856> Pristupljeno 5. 7. 2020.
- [131] <https://transparentnost.bjelovar.hr/> Pristupljeno 5. 7. 2020.
- [132] <https://043-bjelovarski.hr/images/pdf-izdanje/BBT85.pdf> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [133] <https://www.zvono.eu/impressum> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [134] <https://www.zvono.eu/sekcija.php?i=2> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [135] <https://bjelovar.live/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.
- [136] <https://bjelovar.info/impressum/> Pristupljeno 12. 8. 2020.

- [137] <https://www.hrt.hr/342193/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-potpisala-ugovor-o-zakup-prostora-za-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.
- [138] <https://www.hrt.hr/354333/organizacija/hrvatska-radiotelevizija-otvorila-dopisnistvo-u-bjelovaru> Pristupljeno 30. 4. 2020.
- [139] <https://www.mreza.tv/mreza-tv-info/o-nama/> Pristupljeno 30. 4. 2020.
- [140] <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/ukinuta-oslobadajuca-presudu-kirurgu-iz-bjelovara-kojeg-krive-za-smrt-10-pacijenata-detalji-optuznice-su-mucni/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [141] <https://bjelovarac.hr/najnovije/nepravomocna-presuda-doktor-davorin-diklic-konacno-docekao-presudu/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [142] <https://www.zvono.eu/ima-osoba-koji-vjeruju-doktorima-na-kirurgiji-603> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [143] <https://www.klikni.hr/aktualno/2020/05/28/opet-na-pocetku-diklicu-iznova-krece-sudenje-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [144] <https://bjelovar.live/osoboden-krivnje-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-nije-kriv-za-smrt-desetero-pacijenata-i-za-tesko-narusavanje-zdravlja-kod-jos-dvoje/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [145] <https://bjelovar.live/ukinuta-oslobadajuca-presuda-bjelovarskom-kirurgu-ponovno-cese-suditi-za-smrt-10-pacijenata/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [146] <https://bjelovar.live/priznanje-struke-dok-iscekuje-pravomocnu-presudu-bjelovarski-kirurg-davorin-diklic-postao-primarius/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [147] <https://grad-bjelovar.com/bjelovar/reakcija-na-clanak-u-bjelovaru-je-najneizvjesnije-ali-je-i-najizgledniji-dr?fbclid=IwAR1MWzoGwCozm6ieCddckz5u8OR6Kg5pFjYzZteVyX4FTxTaPmkFQSuxj6A> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [148] <https://www.facebook.com/hdzbjelovar/posts/282496088872648/> Pristupljeno 10. 8. 2020.
- [149] <http://ideje.hr/privatizacija-javne-sfere-asimetrija-ljevice-i-desnice-ekstremizam-demokratska-odgovornost-medija-i-kriza-istine/?fbclid=IwAR0UxD7JL7hoMTvpNTJZUR7Fo9f1H6PZ4Y5FMI54HgQZuihSvwhaCTvtbbY> Pristupljeno 21. 8. 2020.
- [150] https://www.frazarij.com/Mudre_izreke/mudrosti_grupa.php?rekli_su_o=novinarima Pristupljeno 24. 8. 2020.

- [151] <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/crna-kronika/3501099/tragedija-u-virovitici-mladi-procelnik-pronadjen-mrtav-nakon-sto-je-prijavljen-za-pronevjeru-17-milijuna-kn/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [152] <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/potruga/3514205/triler-u-virovitici-ostar-razgovor-procelnika-i-kirina-cuo-se-i-na-ulici-cetiri-dana-kasnije-nadjen-je-mrtav/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [153] <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/hrvatska/3501379/novi-detalji-o-tragediji-u-virovitici-cudno-je-da-nitko-iz-gradske-uprave-nije-rekao-nista-na-sahrani/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [154] <https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/hrvatska/3527453/show-u-virovitici-kirin-dobio-posebne-ovlasti-u-slucaju-nestanka-17-milijuna-kuna-iz-proracuna/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [155] <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/jos-uvijek-se-ceka-odgovor-na-brojna-pitanja-oko-smrti-sinise-palma-a-jedna-zena-neutjesno-traga-za-istinom---574156.html> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [156] <https://www.index.hr/vijesti/clanak/u-virovitici-prosvjed-zbog-smrti-procelnika-ljudi-zele-znati-sto-se-dogodilo/2134641.aspx> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [157] <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/otkrivamo-nove-detalje-o-precudnoj-smrti-sefa-financija-virovitice-kako-je-kirin-i-dalje-gradonacelnik/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [158] <https://www.autograf.hr/hrt-je-koncentrat-zla/#more-52212> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [159] <https://www.liberal.hr/boris-dezulovic-dario-hrebak-hsls-408> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [160] <https://www.telegram.hr/price-zbilja-se-pojavio-politicar-koji-rjesava-uhljebe-objavljuje-sve-svoje-troskove-uvodi-rad-za-socijalnu-pomoc/> Pristupljeno 5. 9. 2020.
- [161] <https://epodravina.hr/koren-lackovic-svaco-gorljivo-zagovarali-stavove-lackovic-koren-slozili-se-oko-piskornice-svaco-neumoljiv/> Pristupljeno 5. 9. 2020.

Popis slika

Slika 4.2. Snimka zaslona portala Virovitica.net uoči parlamentarnih izbora 5. srpnja 2020. Pristupljeno: 27. 6. 2020.

Slika 4.2.1. Snimka zaslona: <https://www.virovitica.net/neki-lik-na-blagajni-ignorirao-polijepljene-trake-u-razmaku-od-dva-metra-na-primjedbu-trgovkinje-odgovorio-pa-nemam-sugu/33382/> Pristupljeno 14. 8. 2020.

Slika 4.2.2. Snimka zaslona: <https://www.virovitica.net/zabranjeni-svi-javni-skupovi-policija-ce-sankcionirati-siritelje-laznih-vijesti-na-drustvenim-mrezama/33274/>; <https://www.virovitica.net/i-dalje-dvoje-zarazenih-svi-obradeni-uzorci-negativni/33426/> Pristupljeno 14. 8. 2020.

Slike 5.1. Snimka zaslona: <https://www.icv.hr/2020/05/unistena-fasada-palace-pejacevic-zasticenog-spomenika-kulture/>; <https://www.virovitica.net/novinarka-aktivizmom-obiljezila-dan-slobode-medija-zgrada-gradske-uprave-osvanula-u-krvi-17-crvenih-fleka-za-17-milijuna-ukradenih-kuna/33547/> Pristupljeno 14. 8. 2020.

Slika 5.2. Snimka zaslona: <https://www.virovitica.net/mali-dakic-pod-zalog-kredita-dao-pravo-gradnje/33617/>; <https://www.virovitica.net/unatoc-svim-aferama-prostackim-ispadima-i-nizu-kaznenih-prijava-plenkovic-ga-i-dalje-zeli-u-saboru/33634/> Pristupljeno 14. 8. 2020.

Slike 7.1. Snimka zaslona: <https://epodravina.hr/foto-koprivnicka-spica-centar-prepun-zanimljivih-lica-i-predivnih-kombinacija-evo-koga-smo-sve-sreli/>; <https://epodravina.hr/lijepa-djeva-zavidnog-struka-u-bijeloj-haljini-prosetala-gradom-i-svojom-pojavom-zaustavila-vrijeme/>; <https://podravski.hr/traper-sos-ne-izlazi-iz-mode-i-drage-nam-je-zbog-toga/>; <https://podravski.hr/i-nagrada-za-najoriginalniju-torbicu-odlazi-u-ruke-djevojci/>; <https://podravski.hr/stefina-na-mukama-mesto-kanala-lov-i-ribolov-dali-su-mu-dva-programa-za-odrasle/>; <https://podravski.hr/podravac-mihael-za-bozic-slomio-umivaonik-u-policijskoj-celiji-pa-smugnuo-u-njemacku/> Pristupljeno 14. 8. 2020.

Slika 6.4.1. Vlastiti grafikon, izvor podataka: <http://www.vtv.hr/o-nama> Pristupljeno 29. 4. 2020.

Tablica: Vlastita, izvor podataka: <https://transparentnost.bjelovar.hr/> Pristupljeno 5. 7. 2020.